

BRNĚNSKÝ LEVICOVÝ OBČASNÍK

ECHO

www.kscm-brno.cz • www.facebook.com/kscmbrno • ročník 27 • číslo 9 • 8. listopadu 2018

MIMOŘÁDNÉ ZASEDÁNÍ ÚV KSČM

se uskutečnilo v sobotu 20. října. Bylo svoláno, aby reagovalo na neúspěch strany v nedávných senátních a parlamentních volbách.

Ústřední výbor vzal na vědomí materiál *Předběžné politické hodnocení výsledků voleb do obecních zastupitelstev, ZHMP a Senátu v roce 2018*. Pozornost rovněž věnoval situaci ve straně v posledním období. V této souvislosti vyslovil zásadní nesouhlas s činností tzv. Platformy Restart, která postupuje v přímém rozporu se Stanovami KSČM a tím stranu poškozuje. V této souvislosti rovněž uložil všem členům a členkám KSČM:

K vnitrostranické diskusi v KSČM využívat podle Stanov strany jen stranické orgány a organizace.

Současné ÚV uložil využít závěry předběžného hodnocení voleb při přípravě obou konferencí a XI. sjezdu KSČM, aktualizovat dokument o práci a mladými členy a členkami strany. ÚV se rovněž zabýval některými ekonomickými otázkami a uložil poslaneckému klubu zpracovat návrh na změnu volebního systému do Senátu Parlamentu ČR.

Aleš Růčka

O SMYSLU JEDNOHO USNESENÍ

Malé zamyšlení Aleše Růčky

Jsem přesvědčen, že nejsem jediný, koho zaujal jeden z bodů usnesení nedávného mimořádného zasedání ÚV KSČM. Mám na mysli bod VI. 2.: „*K vnitrostranické diskusi v KSČM využívat podle Stanov KSČM jen stranické orgány a organizace.*“

Položil jsem si otázku: Proč takové usnesení členové ÚV přijali? Rozhodně si nemyslím, že šlo pouze o to připomenout členkám a členům KSČM články 20 a 25 Stanov KSČM, které tento problém řeší. V takovém případě by šlo o zbytečné a nadbytečné usnesení, navíc kontrola jeho plnění bude zřejmě něco jako, mírně řečeno, upozorňování na jeho porušování ze strany určitých členů strany.

Možná, že odpověď na důvod přijetí tohoto bodu usnesení je třeba hledat v jeho jiné části, konkrétně v části V.: (ÚV) „*Vyslovuje zásadní nesouhlas s činností tzv. Platformy Restart, která postupuje v přímém rozporu se Stanovami KSČM a tím stranu poškozuje.*“ Aby bylo čtenářům zcela jasno: V tuto chvíli nemám žádné ambice polemizovat o oprávněnosti obou zmíněných bodů usnesení. Jen se zamýšlím, proč byly přijaty a především, jaký to bude mít důsledek.

Ze svého okolí vím, a nejsem zdaleka jediný, že problém a především příčiny opakovaného neúspěchu KSČM ve volbách jsou široce diskutovány nejen v řadách členů a členek strany, na jednáních jejich orgánů, ale samozřejmě i v řadách našich sympatizantů. Zmíněné body usnesení ÚV nás však de facto nabádají, abychom se diskuse o tomto, pro stranu zcela zásadním, problému navenek vzdali a uzavřeli se do své vlastní ulity. To mě nepřipadá příliš moudré. I naše heslo *S lidmi pro lidi* přece přímo předpokládá, že se budeme s lidmi radit, že budeme brát v potaz jejich názory.

I z tohoto pohledu je smysl usnesení těžko uchopitelný. A konečně – zřejmým důvodem jeho přijetí se tak jeví potřeba zakrýt skutečnost, že ve straně existují různé názorové proudy. Zakrývat to provoláváním ve smyslu boje proti rozbíjení strany v zájmu udržení její jednoty, je již ze své podstaty marný boj. Je nezbytné přiznat si objektivní skutečnost faktu, že jednota ve straně byla již po parlamentních volbách narušena. Tento jev se prohloubil po X. sjezdu i po posledním mimořádném zasedání ÚV. Potvrzuje to nejen ukončování členství některými členy, ale především ona (nyní zakázaná) diskuse i samotný vznik platformy Restart. Mám ovšem dojem, že je příčina zaměřována za následek. **Nám přece nemůže jít o hledání nepřátel ve vlastních řadách. Tady přece nejde o to, zda straně škodí Skála nebo Filip (či někdo jiný)! Dnes a právě teď jde o to nalézt taková řešení, která stranu posílí a vrátí na její místo ve společnosti.** To však, dle mého názoru, bez široké diskuse, vnitrostranické, ale i mimo stranické řady a orgány nejde. Nelze z diskuse vyloučit jak „obyčejné“ lidi, tak sympatizující vědeckou frontu. Když Lenin před 114 lety řešil jednotu strany, zdůrazňoval jako nezbytné podmínky především otázky programu a taktiky. V té souvislosti uvedl: „*Dříve než se sjednotíme, musíme se rozdělit.*“ Pochopitelně měl na mysli názorové sjednocení a rozdělení. Myslím, že jedině prostřednictvím široké diskuse nalezneme odpovědi na otázky **o co v současné době jde, co je příčinou současných problémů, jaké jsou cesty k jejich řešení.** Tyto odpovědi pak musíme přetavit do krátkých a jasných programových tezí, na jejichž základě se budeme moci znovu ucházet o hlasy voličů a současně získat nové členy. To ovšem budeme zřejmě muset, tak jako já tímto článkem, porušit usnesení zasedání ÚV strany.

Komise ideově výchovné práce MěV KSČM v Brně

srdečně zve na

DISKUSNÍ ČTVRTEK,

který se uskuteční

15. listopadu 2018 v 17 hodin

na MěV KSČM v Brně, Křenová 67, sál v 2. poschodí.

**Téma: VŘSR a její vliv na dění v Evropě
a vznik Československé republiky.**

Úvodní slovo:

Anna Štofanová
Václav Fišer

BRNO CHCE ZALOŽIT DRUŽSTEVNÍ BYDLENÍ

Vedení města Brna se snaží řešit nelehkou situaci občanů v bydlení. Dalším z opatření, jak pomoci mladým lidem, kteří nedosáhnou na klasické hypotéky, je zřízení bytového družstva. Díky tomu získají tito lidé bydlení, které budou následně splácet. Radní města schválili Koncepti družstevního bydlení pro mladé, která dává projektu jasnou podobu.

Družstevní výstavbu bytů politici představitelé Brna po roce 1989 zrušili jako odpornou totalitní komunistickou megalomanií. Zastavili výstavbu komunistických „králíkáren“, tedy sídlišť okolo města s tím, že paneláky už nesmějí ničit lidi. Zájemci o bydlení se měli postarat sami o sebe v nastupujícím údajném blahobytu obnoveného kapitalistického tržního hospodářství. A to bez potřeby užívat dotovanou bytovou výstavbu z rozpočtu zavrženého socialistického státu, zejména u mladých rodin.

„Smyslem současného bytového družstevnictví je zajistit dostupné bydlení. Město chce touto formou pomoci mladým rodinám, které mají omezené příjmy a nedosáhnou na hypotéky. Založením bytového družstva tak bude město garantovat lepší podmínky, vyjednané s bankou či dodavateli družstva, pro výstavbu domu,“ komentoval první náměstek brněnského primátora **Petr Hladík**.

Podstatou tohoto druhu bydlení je to, že družstevník není od začátku vlastníkem svého bytu, tím je družstvo. Družstevník si od družstva byt tzv. pronajímá, a to do jeho celkového splacení. Následně dochází k převodu bytu do jeho vlastnictví. „Nyní schvaluje koncept, kterým se bude vedení města řídit. V praxi to bude vypadat tak, že Rada města Brna vyhlásí zadávací řízení na stavbu a k tomu schválí záměr vzniku družstva. Následně vyhlásíme nabídkové řízení na družstevníky, jehož součástí budou přesná

kritéria. Zájemci se budou moci hlásit on-line přes web města,“ dodal Hladík.

Veškeré finanční prostředky na výstavbu bytu bude zajišťovat družstvo. Družstevník se pak bude podílet svým členským vkladem a následně v rámci nájemní smlouvy bude splácet svůj podíl po dobu maximálně 25 let. Družstvo bude mít také jasná pravidla, kterými se bude řídit. Základní členský vklad je pro všechny stanoven na 10 tis. Kč. Pro družstevníky je pak další členský vklad stanoven dle odpovídající velikosti bytu. Při podpisu smlouvy složí 400 až 700 tis. Kč, zbývající peníze za byt doplatí v měsíčních splátkách.

Rozvojové lokality určené v Brně k Družstevnímu bydlení pro mladé jsou: Černovice „Na Kaménkách“, Nový Lískovec, Kamenný vrch II a Starý Lískovec - Západní brána. Podmínky pro vstup do družstva jsou: Žadatel musí být občanem ČR nebo občanem členského státu EU. Manželé či partneři / samoživitel, samoživitelka dosáhli ke dni podání žádosti 18 let, žádný z manželů či partnerů, samoživitel nebo samoživitelka však v den podání žádosti nedosáhl věku 36 let. Dále manželé či partneři žijí ve společné domácnosti (prokazováno nájemní smlouvou či pouze dokladem totožnosti), nepatří pro samoživitele, samoživitelku. Čistý příjem obou manželů či partnerů / samoživitele, samoživitelky se pohybuje v rozmezí od 35 do 50 tis. Kč za jeden kalendářní měsíc (bude prokazováno za předcházející 3 měsíce ode dne podání žádosti a současně za předcházející kalendářní rok). Demonstrativní výčet: peněžitá pomoc v mateřství, příjem ze závislé činnosti, příjem z podnikání, příspěvky na děti. Dále pak manželé či partneři / samoživitel, samoživitelka nesmí vlastnit jakýkoliv nemovitý majetek určený k bydlení (bude prokazováno výpisem z katastru nemovitostí). Rovněž nesmí být ke dni podání žádosti v rozvodovém řízení, nepatří pro samoživitele, samoživitelku. Manželé či partneři / samoživitel, samoživitelka k žádosti musí dále doložit výpisy z rejstříku trestů, potvrzení o bezdlužnosti (zdravotní pojišťovna, příslušný finanční úřad).

Žadatelé splňující výše uvedené podmínky budou přijímáni do družstva v pořadí dle data podání žádosti. Upřednostnění budou manželé, partneři, samoživitel nebo samoživitelka, jsou-li rodičem dítěte nebo dětí žijících ve společné domácnosti (vztahuje se také na děti osvojené jedním z manželů nebo partnerů) - informovali současní radní města Brna.

Předseda klubu zastupitelů města Brna za KSČM **Martin Říha** k tomu dodal: „Ano, i my, komunisté máme toto v programu. Je to naše představa způsobu, jak mladé rodiny mohou přijít snadno k dostupnému bydlení. Škoda, že pan náměstek s tímto nápadem přichází až teď. My máme zkušenosti s touto formou bydlení již z minulosti. V 80. letech minulého století se postavilo mnoho bytových domů pro mladé a je potěšující, že dnešní představitelé města chtějí z této historie čerpat. Nebylo sídliště, kde by nebylo bytové družstvo. My chceme na tuto formu dostupného bydlení navázat,“ řekl. (vž)

28. ŘÍJNA SE 100. VÝROČÍ ČSR

VZPOMÍNALO, NA NĚKOHO I ZAPOMÍNALO!

Vzpomínkového aktu u sochy T. G. Masaryka, organizovaného Magistrátem města Brna v čele s odcházejícím primátorem P. Vokrálem, se zúčastnili zástupci státních orgánů, diplomatického sboru, vysokých škol, vlasteneckých spolků. Kytici květů položil i předseda brněnských komunistů Martin Říha. (foto Václav Žalud)

Skromnou kytičku, v kontrastu k záplavě květů u sochy TGM, položila skupinka zástupců vlasteneckých organizací k pomníku prezidenta Edvarda Beneše, na jehož zásluhy o vlast se nějak zapomnělo... (foto Jan Korbel)

PROJEKTY V BOHUNICÍCH POMOHOU ROZVOJI CELÉHO BRNA

Parkovací domy se staly jedním ze strategických projektů. V první fázi se připravuje výstavba devíti budov a řidičům budou k dispozici i dvě parkovací plochy Ústřední hřbitov a Líšeň Zetor. V současné době jsou dokončeny geologické průzkumy v místě budoucích staveb, nyní se zpracovává studie proveditelnosti včetně jejich ekonomického posouzení.

„Připravované parkovací domy budou podle potřeby fungovat ve třech režimech. Buď jako parkoviště Park and Ride nebo pro návštěvníkové parkování, případně je budou moci lidé využívat k rezidenčnímu parkování. Vybrané lokality jsou v ulicích Šumavská, Černopolní, Střední, Královo Pole nádraží, Purkyňova, Tvrdého, Jihlavská, Jemelkova a u výstaviště,“ přiblížil technický ředitel Brněnských komunikací a projektový manažer parkování **Aleš Keller**.

Výstupy ze studie proveditelnosti a dalšího posouzení budou k dispozici v lednu příštího roku. Na jejich základě pak vedení města rozhodne o tom, za jakých podmínek se budou domy stavět, jaký bude časový harmonogram výstavby a také to, zda bude možné využít dotací pro jejich budování.

Druhým představeným projektem bude nová Atletická hala kampus, která má pomoci s problémy atletických klubů v Brně. Ty v současné době řeší nedostatečné zázemí v současných sportovištích ve městě především v souvislosti s přípravou v zimních měsících. Dokončena bude do tří let. Díky spolupráci Českého atletického svazu, statutárního města Brna a Masarykovy univerzity vznikne prostor s kapacitou 2200 diváků, který bude mít parametry pro pořádání mezinárodních soutěží. V hale bude ovál se šesti drahami dlouhý 200 metrů, osm drah pro sprint a sektory pro technické disciplíny, rozcvičování i regeneraci atletů. Hala bude mít jedno podzemní a dvě nadzemní podlaží a umožní nerušené sledování sportovních výkonů ze všech míst hlediště. Prostřednictvím odborníků z Fakulty sportovních studií Masarykovy univerzity bude využívána i k vědecké činnosti s cílem zefektivnění tréninkového procesu.

„V srpnu letošního roku byla uzavřena smlouva o dílo se zhotovitelem, kterým je sdružení firem, jehož členy jsou firmy IMOS Brno, a. s., HOCHTIEF CZ, a. s. a SPORT Construction, a. s. Práce začaly 1. září 2018 a lhůta pro dokončení stavby je maximálně 35 měsíců od

zahájení prací. Zhotovitel připravuje potřebné dokumentace, aby mohl zajistit nezbytná povolení a zrealizovat stavbu. Cena je 648 780 000 Kč bez DPH,“ uvedl vedoucí Oddělení přípravy a realizace pozemních staveb Magistrátu města Brna **Karel Vlček**.

Třetí klíčový projekt je na hranicích Bohunic a Starého Lískovce prodloužení tramvajové tratě z Osové o 900 metrů až ke kampusu Masarykovy univerzity. To by mělo zásadním způsobem zlepšit dopravní situaci v lokalitě, kde v posledních letech razantně přibývá obyvatel. Pro cestující přinese snadnější dostupnost centra města a hlavního nádraží, a především umožní další rozvoj území a fakultní nemocnice. Prodloužení tramvajové tratě bude zajímavé i technicky, část tratě totiž povede tunelem a pod zemí bude i jedna ze dvou nových tramvajových zastávek. Přibližně 40 000 lidí musí v současné době každý den spoléhat jen na autobusy a trolejbusy, které ke kampusu míří zejména z Mendlova náměstí, případně využít vlastní automobil. Další navyšování počtu spojů nynějších autobusových a trolejbusových linek je provozně neefektivní a současně naráží na limity silniční infrastruktury, především na nedostatečnou kapacitu do centra města a nepříznivé dopady na životní prostředí.

„V současné době běží zadávací řízení na výběr zhotovitele stavby. Lhůta pro podání žádostí o účast uplyne ke konci listopadu 2018. Zhotovitel by mohl být znám v březnu příštího roku. V této je kompleťována předběžná žádost o spolufinancování projektu ze zdrojů EU-Operační program Doprava 2014–2020. Nový přístup byl v rámci tohoto projektu zvolen také pro smluvní vztah mezi investory a zhotovitelem. Pro spolupráci s vybraným zhotovitelem díla budou použity mezinárodní smluvní standardy, které dosud pro stavbu tohoto typu v ČR použity nebyly. Zhotovitel bude tvůrcem estetického vzhledu celé stavby a moderním designérem velkého projektu pro 21. století. Jeho dílo se stane nepochybně vzorem pro všechny další stavby tohoto druhu, které budou následovat v budoucnu,“ vysvětlila vedoucí oddělení Strategických projektů Dopravního podniku města Brna, a. s. a projektová manažerka **Andrea Chýlová**.

Celkový rozpočet projektu včetně souvisejících nákladů je bezmála 1,8 miliardy korun. Asi 1,24 miliardy Kč by mohla pokrýt dotace z evropských strukturálních fondů. **vž**

MU STAVÍ PRVNÍ ČESKOU CVIČNOU NEMOCNICI

Stavba Simulačního pracoviště Lékařské fakulty Masarykovy univerzity čili první české cvičné nemocnice pro výuku budoucích lékařů a odborníků zabývajících se lidským zdravím začala v univerzitním kampusu MU v Brně-Bohunicích. Stavební dílo za 900 mil. Kč oficiálně zahájili představitelé univerzity a dodavatelů poklepem základního kamene. První studenty z ČR i okolních států má přijmout nový objekt od akademického roku 2020/2021.

Podobné nadčasové zařízení v tak velkém rozsahu, v jakém roste v Brně, v Evropě dosud není. Obsáhne importovaný soubor vybraných poznatků z podobných výcvikových simulačních pracovišť v Linci, Mnichově, Kodani a z jiných edukačních nemocnic. Jejich studenti si osvojují na simulátorech - umělých pacientech či figurínách novou filozofii výuky lékařské fakulty. Předstírají i hospodaření nemocnice při práci s pacienty, ekonomickou náročnost nemocničních útvarů. Nový systém je nástroj k lepším výsledkům zdravotnictví i k řešení nedostatku lékařů v ČR.

Nízkoenergetická pěti patrová budova bude napodobovat reálné nemocniční prostředí zahrnující urgentní příjem včetně plně vybavené makety sanitního vozu a urgentních lůžek, operační trakt se dvěma operačními sálami, jednotky intenzivní péče i standardní nemocniční pokoje. Je výhodná tím, že vedle tohoto objektu pracuje krajská centrála a výjezdové pracoviště houkajících sani-

tek Záchrané zdravotnické služby a též největší moravská nemocnice - Fakultní nemocnice v Brně. Místnosti Simulačního pracoviště MU budou vybaveny výukovými modely, trenažéry a simulátory napodobujícími reálné situace, v nichž se lékaři mohou ocitnout. Dostanou techniku, která umožní pořizovat záznamy simulací, takže je pak vyučující mohou se studenty analyzovat a vyhodnotit. Studentům tak umožní osvojit si běžné i velmi komplikované zákroky v bezpečném prostředí.

„Projekt zásadním způsobem ovlivní současnou i budoucí výuku lékařských studijních programů. Simulační pracoviště bude jedinečné svou komplexností a především zapojením nejmodernějších prvků napodobování medicíny v běžné výuce,“ uvedl ředitel nového pracoviště **Petr Štourač**. Děkan Lékařské fakulty MU **Martin Bareš** pak od Simulačního pracoviště očekává proměnu a modernizaci výuky.

„Nová budova promění tvář univerzitního kampusu nejen po stránce architektonické, ale díky novým výukovým metodám a změnám v pojetí klinických stáží se Lékařská fakulta MU stane jedinečným centrem lékařského vzdělávání ve středoevropském prostoru,“ řekl Bareš.

Vybudování tohoto pracoviště o výměře 8000 m² je součástí projektu Strategické investice MU do vzdělávání SIMU+ financovaného z Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání.

(vž)

Podoba budoucího Simulačního pracoviště Lékařské fakulty MU.

To je název 30dílného seriálu k 50. výročí Pražského jara, který Lidové noviny uveřejnily od 20. července do 29. srpna 2018. V I. bloku šlo o 30 hlavních témat den po dni. Na mapě Československa jsou uvedeny jednotky pěti zemí Varšavské smlouvy, které přijely z NDR, Polska, Maďarska a Bulharska. Početem nejvíc 300-350 tisíc příslušníků ze Skupiny sovětských vojsk v Německu a ze Severní skupiny sovětských vojsk v Polsku. Počty ostatních vojáků nejsou přesně známy – 9 z NDR jako styčná skupina v Milovicích, asi přes 2 tisíce Bulharů ke střežení obsazených letišť v Praze-Ruzyni a Vodochodech.

Spolu s mapou ČSR jsou uvedeny medailonky vrcholných představitelů 5 zemí, jejichž vojska k nám přišla: Leonid Iljič Brežněv (1906-1982) v čele dalších, Wladyslav Gomulka (1905-1982) a Walter Ulbricht (1893-1973), zastánci vojenského řešení od počátku, Todor Živkov (1911-1998) podporoval linii KSSS, János Kádár (1912-1989) až v srpnu souhlasil s vojenským řešením situace.

Jsou tu i medailonky představitelů zemí, které se invaze nezúčastnily: Enver Hodža z Albánie (1908-1985), Nicolae Ceausescu (1918-1989) se pokoušel o samostatnou zahraniční politiku v rámci Varšavské smlouvy, Josip Broz Tito (1892-1980) byl pro Pražské jaro, ale na půdě socialistického zřízení, jak zdůraznil při návštěvě naší země v srpnu 1968.

Z hlavních témat uvedených v seriálu uvádím ty, o nichž nebyla zmínka v mém článku v Echu č. 6/2018.

Spisovatelé vs. vedení KSČ na IV. sjezdu spisovatelů v červnu 1967. - Božka, neber to! Řekl Antonín Novotný své choti při návštěvě Slovenska. - Strahovské události 1976 a zásah SNB proti rebelujícím studentům. - Velký konflikt mezi konzervativci a reformisty na říjnovém ÚV KSČ v říjnu 1967. - Cvičení Šumava – okupace nanečisto – červen až počátek srpna 1968. - Vznik federace Sovětům nevaldíl. - Pochodeň číslo 1 – Jan Palach 16. ledna 1969. - Hokejová odplata ČSR-SSSR 4:3, velké nadšení, přepadení kanceláře Aeroflotu s důsledky pro další vývoj. - Kdo má důvěru Moskvě – Husák, při volbě 1. tajemníka ÚV KSČ v dubnu 1969. - Srpen 1969, poslední bitva. - 1968 – příběh kontrarevoluce podle Poučení z krizového vývoje ... pohovory s členy KSČ ...

V II. bloku seriálu jsou uvedeni aktéři doby. Např. Tajemník ÚV KSČ Jiří Hendrych (1913-1979) byl pro i proti A. Novotnému. - Vasil Bilak (1917-2014), tajemník ÚV KSČ pro ideologii a zahraniční politiku. - Ekonom Ota Šik (1916-2009), zastánce tržní ekonomiky. - Ministr zahraničních věcí Jiří Hájek (1913-1993), jeden z prvních mluvčích Charty 77. - Alexander Dubček (1921-1992). - Ludvík Svoboda (1895-1979). - Josef Smrkovský (1911-1974). - Zdeněk Mlynář (1930-1997), tajemník ÚV KSČ o reformě politického systému. - Předseda vlády Oldřich Černík (1921-1994). - Spisovatel Ludvík Vaculík (1926-2015), autor manifestu 2 000 slov, podle Brežněva doklad kontrarevoluce. - Gustáv Husák (1913-1991) u zrodu i konce režimu. - Čestmír Císar (1920-2013), jeden z kandidátů na prezidenta republiky. - 1. dáma televize Kamila Moučková, nedávno jí bylo 90 let. - Ekonom Věnek Šilhan (1927-2009) v čele KSČ na mimořádném XIV. sjezdu KSČ. - František Kriegel (1908-1979), nepodepsal moskevský protokol, poněvadž nebyl na jednání s vedením KSSS v Moskvě, hlasoval proti smlouvě o dočasném pobytu sovětských vojsk u nás. - Marta Kubišová, z jejíž Modlitby pro Martu se stala hymna odporu proti okupaci. - Věra Čáslavská (1942-2016) na olympiádě 23. srpna 1968 v Mexiku při hymně SSSR otočila hlavu doprava a sklonila ji dolů. - Willy Brandt (1913-1992), stavitel mostů mezi Východem a Západem, smluv Spolkové republiky Německo se SSSR, Polskem a Československem na počátku 70. let. - Stěpan Vasiljevič Červoněnko (1915-2003), sovětský velvyslanec u nás s podílem na negativním hodnocení událostí v roce 1968 u nás. - Milan Hübl (1927-1981) z ÚV KSČ vyloučen, vězněn, podepsal Chartu 77. - Filmový scénárista a režisér Pavel Juráček (1935-1989), chartista 77.

III. blok seriálu – Důležité události 60. let. Např. Velká proletářská kulturní revoluce v srpnu 1966 v Číně proti starému myšlení, kultuře, zvykům rozpoutaná Mao Ce-tungem a prováděná mládeží. Výsledkem bylo velké množství osobních tragédií a posílání mnoha lidí na převýchovu na venkov. - Zavraždění černošského vůdce Martina Luthera Kinga a zdařilý atentát na Roberta Kennedyho v roce 1963. - Německý strašák neexistoval, Brandt v létě 1968 řekl, že pro ČSR spolková vláda neudělá nic, ale vojáci věřili, že svým příchodem uchránili ČSR před vpádem bundeswehru o několik dní či hodin dříve. - Rumunsko invazi považovalo za hanebný čin a mělo neoprávněné obavy z vpádu Varšavské smlouvy do země. - Reakcí Západu byla jen slova v Radě bezpečnosti OSN. - Čínu invaze šokovala a stala se důležitou součástí čínské protisovětské propagandy v dalších letech, která vyústila až v ozbrojený konflikt na hranicích mezi SSSR a Čínou s desítkami mrtvých na obou stranách v březnu 1969. U nás se objevilo heslo Konflikt na řece Ussuri: Běžte domů, Ivani, máte tam Číňany.

IV. blok je uveden Jak se žilo v době Pražského jara. Připomenut náš velký úspěch na světové výstavě Expo 67. - Spis Rádova Richty Civilizace na rozcestí, nová vlna českého filmu, bez níž se dodnes neobejdou televizní stanice, např. Obchod na Korze, Ostře sledované vlaky, Všichni dobří rodáci. - Literární noviny jako svobodomyšlné médium nesvobodné doby, Literární listy ještě otevřenější jejich pokračovatel. - Přelomové mítinky ve Slovanském domě 13. března a v Holešovicích 20. března, kdy na tisíce otázek odpovídali Jan Procházka, Josef Smrkovský, Eduard Goldstücker i Gustáv Husák. - Překvapivý 1. máj 1968, kdy vedoucí představitelé šli nejprve v čele průvodu a teprve potom byli na tribuně. - Rehabilitaci obětí procesů 50. let zastavilo až období po roce 1969. - Skoro jako na Západě aneb čemu ani Novotný nezabránil: v drahých nočních barech západní lihoviny, žvýkačky a Coca Cola. - Vznik KANu proti monopolu KSČ. - Srpen-říjen 1968 118 obětí okupace, od 18. října 1968 do roku 1991 dalších 284 obětí dopravních nehod i vražd spáchaných sovětskými dezertéry. - Dubček po návratu z Moskvy řekl, že musíme mít víru v naši sílu. - Černá kniha – publikace Sedm pražských dnů 21. - 28. srpna 1968 vyvolala odpor L. I. Brežněva. Její autoři Milan Otáhal a Vilém Prečan byli trestně stíháni, v roce 1980 bylo stíhání zastaveno. - Přihlásili se skalní komunisté – 9. října v sále libeňské Čechie setkání prosovětských aktivistů, zástupci sovětských vojsk, novinářů, pozvaní kolem Josefa Judase. - Od roku 1968 SOS dětské vesnice. - Při srpnové emigraci odešlo víc než 90 000 Čechů a Slováků. - K 1. výročí invaze vydali Rudolf Battěk, Luděk Pachman, Jan Tesař, Ludvík Vaculík petici Deset bodů, v níž odmítli Moskevský protokol, cenzuru a vedoucí úlohu KSČ.

Seriál se 4 bloky připomněl po 50 letech dění u nás i ve světě. Mladší uvádí do dění, starším události připomíná, i když s polistopadovým hodnocením. Každý ze čtenářů si vše zhodnotí, bude přemýšlet a o to šlo.

Kytičku k pomníku TGM položil i místopředseda Syndikátu novinářů ČR Jaroslav Bobek, předsedkyně VNK Brno Marie Veselá a předseda VSA Brno a KČP Brno Jan Korbel. (foto V. Žalud)

V reji předvolebních komunálních blábolů různých kandidátů se ztrácí i významná výročí událostí, tragicky poznamenávajících historii republiky. **Letos je to 80. výročí sudetské zrady a mnichovské zrady západních „spojenců“ ČSR.**

Sudetské organizace v ČSR, jako byly Ordneři, turnéřské spolky a Freikorps, přímo organizovaný Hitlerem z území reichu, kde také bylo jeho velení, spustily roku 1938 řadu zločinných akcí proti československým občanům, proti orgánům státu - celníkům, četnickým stanicím, školám, obecním úřadům, českým poštám atd. Následky byly tragické - řada československých občanů byla zavražděna, množství občanů bylo zraněno při různých potyčkách, přepadeních a útocích ordnerských tlup, vyzbrojených nelegálními zbraněmi, počínaje revolvéry a ručnicemi a konče někde i kulomety a granáty.

Jsou známy fotografie pohřbu československých obětí, například zavražděných četníků z Habartova (Habersbirku), i odjinud. Zatímco prvními oběťmi útoků byli Češi, Židé, Romové a němečtí antifašisté, západní tisk neustále zveřejňoval výmysly a lži o „utrpení nebohých sudetů pod krvavou Benešovou diktaturou“. Zvláště se v tom vyžíval britský tisk, protože do Británie jezdil vůdce sudetů Hen-

lein a lhal o sto šest ochotným naslouchačům z řad britské aristokracie, o „útrapách sudetských Němců v ČSR“. K těmto naslouchačům a příkyvovačům patřili lordi z okruhu lady Astor, kteří se scházeli na zámku Cliveda - odtud dostali název „clivedenci“. Patřil k nim i vyslanec Británie do ČSR lord Runciman, který jel „studovat sudetský problém“ nejdříve na zámky nacistické šlechty, jako byl například Červený Hrádek knížete Hohenloheho. Scházel se i s představiteli římské církve nakloněné sudetům, například se zuřivým pangermánem opatem Helmerem, jak to popsal reportér Pavel Fink v knize „Hnědá bestie“ vydané po osvobození roku 1945. Na Červeném Hrádku se shromáždily tlupy ordnerů, řvoucí heslo „Lieber Lord, befrei uns von der Tschechoslowakei!“

Pak se v britském tisku objevovaly články, jak sudeti „nevýslovně trpí pod československou knutou“ a jak by nejlépe bylo dát pohraničí těmto iredentistům. ČSR byla vykreslena jako „letadlová loď moskevského bolševismu“ a prezident Beneš jako „bolševický agent a němcožrout“. A tak zatímco ČSR byla vylíčena jako „agresor vůči Němcům“, byl veleben sám Hitler jako politik naslouchající svému lidu a chtějící „rozumná řešení“ - totiž uloupení čs. pohraničí. Tomu všemu při-

zvukoval i francouzský polofašistický tisk kolaborantů, kteří se pak plně projevíli za vichystické vlády a za okupace Francie.

Samozřejmě dnes omlouváči drtivé většiny sudetů, kteří se zapojili do jedenapůlmilionové ordnerské smečky a utekli do fašistických freikorpsů, aby pak na území ČSR páchali útoky a zločiny, o tom nechtějí nic slyšet. Nic o tom nechce slyšet ani pan Bělobrádek, ani pan Herman, ani pan Pithart, nic o tom nechtějí slyšet pánové z KDU nebo TOP 09, a rozpačitě se k tomu staví zástupci ODS. A nic o tom nechce slyšet ani paní Merkel, eurovůdkyně, které nedávno pomluvila odsun jako jakési vyhnání „pro které nebylo ani politické ani morální oprávnění“. Je vidět, že paní kanclečka je historická ignorantka, které zavírá oči před děsivými fakty nejen sudetoněmecké zrady a útoku na ČSR, ale i na zločinu vyhnání Čechů z pohraničí a poté i z oblastí vnitrozemí!

Toto vše my odbojáři a legionáři zásadně odmítáme jako historickou lež, mající ospravedlnit počínání sudetské většiny (nikoli kolektivní vinu, ale většinovou vinu!), kterou zhodnotily Postupim, Paříž a zejména Norimberk, jenž odsoudil sudety za zločinné spolčení proti ČSR, a to ústy amerických a britských žalobců!

My odbojáři samozřejmě nenapravíme ani televizi, která si nepochopitelně ještě říká Česká, ani noviny a časopisy, a proto se o této sudetské zradě jinde moc nedočteme. Tím více si ceníme výstavy v Senátu České republiky, které zobrazila události Mnichovské zrady a její dopad na zničení ČSR. Světlo v politických temnotách našeho europrotektorátu.

Dnes, kdy se nejen na nás, ale na celou Evropu řítí hrozivé nebezpečí jinokontinentální okupace, kterému vůdci EU nejenže nečelí, ale provádějí mnichovskou zradu na národech Evropy, si můžeme připomenout, jak aktuální je téma sudetské zrady ČSR z roku 1938.

Pamětní deska německým antifašistům, obráncům demokratické ČSR v Mikulově.

V přírodě se ochladilo, v politice nikoliv

Bodejť, když probíhaly předvolební besedy, vždy ve čtvrtek na ČT 24. 20. září zapomněli do brněnské besedy pozvat komunistu, ačkoliv celou hodinu byla řeč o dopravě a v této disciplíně máme znalce na celostátní úrovni.

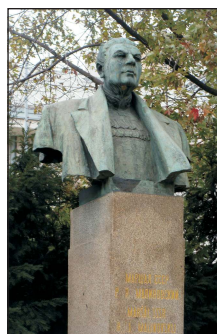
3. října probíhala ve Sněmovně debata o zrušení tzv. karenční doby, která má být zrušena k 4. červenci 2019. Obvyklé řeči o zneužívání prvních tří dnů v nemoci, podle ODS a TOP 09 nesouhlasí zaměstnavatelé. A v Partii na TV Prima 23. září dvě poslankyně též měly k tomu námitky. Jedna z nich - Olga Richterová za Piráty, malá postavou, ale s velkou vyřídilkou, byla několik dní stále na obrazovce víc jak Miroslav Kalousek, který opět, po několika dnech v nemocnici, nás poučoval, že v návrhu státního rozpočtu na rok 2019, je málo výdajů na investice a požaduje v tomto smyslu od vlády nový návrh rozpočtu, jinak TOP 09 nebude pro dnešní návrh rozpočtu hlasovat. Předseda vlády A. Babiš počítá při hlasování s ČSSD a s KSČM. Bouři vyvolal návrh europoslankyně M. Šojdrové umístit u nás 50 sirotek ze Sýrie. Na ČT 24 připomínala poslankyně Válková skeptické námitky, Šojdrová láleřila, občas mluvily obě a nebylo možno je zastavit. Babiš Šojdrovou pověřil najít sirotky přímo na místě, obava je z možnosti, že se k nim přidá jejich dospělý doprovod, poněvadž u příchozích k nám často nejsou v pořádku jejich doklady.

Vláda schválila návrh zákona, podle něhož by mnohoobročníci funkcí neměli brát 2-3 platy. V rámci samosprávy jen 40 % a zbytek nechat v rozpočtu obcí. Jana Mračková Vildumetzová v Právu 6. října uvedla, že 92 poslanců jsou místními a 66 poslanců krajskými zastupiteli. A 46 senátorů působí též jako zastupitelé v místech. A dodává, že ona je poslankyní a hejtmankou. Je pro řešení problému (funkce senátora měla být čestná a vyjádřením uznání za předchozí působení v politice). Bylo již uvedeno, že v komunálních volbách kandidovalo 127 poslanců a nestačíme se divit, jak jsou schopni řádně vykonávat několik funkcí současně. Stačí uvést europoslance Pospíšila, předsedu TOP 09, který ve dvou předvolebních besedách - 27. září v Praze a 4. října těsně před volbami - se již viděl ve funkci primátora Prahy, poněvadž musí napravit to, co napáchali babišovci. Až na několikrát naléhání vedoucí besedy řekl, že by se v tom případě vzdal europoslanectví. Zdá se však, že o primátora se hlásí ODS.

Armáda vyztuží mosty kvůli tankům z konvojů NATO, kterých přes území ČR projíždí stále víc. Některé tanky váží až 60 tun. Jako by nestačily přetížené kamiony.

Karel Janiš

Narodil se 23. listopadu 1898 v Oděse v rodině řemeslníka. Otec brzy zemřel a když se matka znovu provdala, její nový manžel syna nepřijal do rodiny. Proto po dokončení základní církevní školy odešel z domova a pracoval jako přístavní dělník. Strýc ho dal do učení v obchodě s galanterií. V roce 1912 se ve Všeobecném ruském kalendáři seznámil s údaji o válce Ruska s Napoleonem, o Kutuzovovi a dalších velitelích vojsk a o zaměření jeho života bylo rozhodnuto. Do armády ho nevzali, nebylo mu ještě 18 let. Ale on neodolal a jednoho dne nastoupil do vlaku a odjel na frontu. Stal se nosičem munice do kulometu. Na několika místech se zúčastnil světové i následující občanské války.

V roce 1920 nastoupil do poddůstojnické školy a v letech 1926-1929 absolvoval s vyznamenáním Frunzeho Vojenskou akademii v Moskvě. Od roku 1926 byl členem VKS(b). Postupně byl na stáží ve štábech vojenských okruhů. Při jedné z nich se seznámil s M. V. Zacharovem, s nímž si rozuměl v problémech nové vojenské doktríny tak, že se Zacharov stal náčelníkem štábu vojsk, jimž Malinovskij velel za války. Studoval domácí i zahraniční vojenskou literaturu. Poněvadž ovládal několik jazyků, byl vyslán do Španělska jako poradce republikánské armády za tamější občanské války. Po návratu do vlasti byl jmenován profesorem na Frunzeho vojenskou akademii a své poznatky ze Španělska zpracoval v dizertační práci o nasazení mechanizovaných prostředků. Stal se generálmajorem. Za Velké vlastenecké války vystřídal velení několika útvarů, např. 6. armády před Moskvou, Jižního frontu, 66. armády a 2. gardové armády před Stalingradem. Byl velitelem 3. a 2. ukrajinského frontu. Součástí 2. UF byly i rumunské jednotky, jejichž důstojníky vyslýchal jako zajatce po protiofenzivě u Stalingradu, protože uměl rumunsky. A rumunské jednotky se spolu se sovětskými zúčastnily bojů v bratislavsko-brněnské operaci při osvobození jižní Moravy. Vojska 2. ukrajinského frontu se zúčastnila i pražské operace spolu s vojsky 1. a 4. ukrajinského frontu. To již byl od 10. září 1944 maršálem Sovětského svazu. Marně jsme 10. května 1945 čekali na příjezd maršála Malinovského do Brna. Byl již plně zaměstnán přesunem vojsk frontu na Dálný východ ve válce proti Japonsku, kterému SSSR vyhlásil 8. srpna 1945 válku. Malinovskij byl velitelem Zabajkalského frontu a vojska frontu spolu s dalšími se střetla s pozemními japonskými armádami - údaje o počtu jejich příslušníků se uvádějí mezi 600 000 až 1 milionem. Tato japonská vojska bylo nutno porazit, aby nakonec 2. září 1945 Japonsko podepsalo kapitulaci. Bůhví, jak dlouho by Japonsko dál bojovalo bez rozhodného vstupu Sovětského svazu do války s Japonskem, jak bylo dohodnuto na Jaltské konferenci vedoucích představitelů SSSR, USA a Velké Británie v únoru 1945. V září 1945 se Malinovskij stal velitelem Zabajkalsko-amurského vojenského

okruhu a v květnu 1947 velitelem sovětských vojsk na Dálném východě. Šlo o podporu Maových vojsk proti Čankajškovu a čínských dobrovolníků ve válce v Koreji. Teprve po Stalinově smrti se vojska z Dálného východu vrátila domů. Byli mezi nimi i ti, s kterými jsme se setkali na jaře roku 1945? Nebo položili své často mladé životy ještě na Moravě, v Čechách nebo daleko od svých domovů? Nevíme.

V letech 1957-1967 byl Malinovskij ministrem obrany SSSR, v letech 1956-1967 členem ÚV KSSS a poslancem Nejvyššího sovětu SSSR v několika funkčních obdobích. Byl nositelem mnoha vyznamenání a především Hrdinou SSSR z let 1945 a 1958. Maršál SSSR R. J. Malinovskij zemřel 31. března 1967 v Moskvě a je pohřben u Kremelské zdi. Odešel člověk, který dokázal dosáhnout jako voják z povolání nejvyšší možnou úroveň a postavení. Zachovával vždy přísně vojenské řeše-

ní, odmítal někdy neodborné zásahy stranických činitelů a nenechal se zatáhnout do střetů různých názorových skupin. Měl 4 děti, syn Robert je doktorem technických věd, syn Eduard hudebním nakladatelem, syn German plukovníkem armády a dcera Natálie kandidátkou filologických věd a členkou Svazu spisovatelů.

Město Brno navštívil maršál Malinovskij v roce 1962 a 1964, setkal se s představiteli města a Vojenské akademie a JZD Prušánky. V roce 1950 byla před budovou Místodržitelského paláce na dnešním Moravském náměstí odhalena socha R. J. Malinovského od sochaře Vincence Makovského, která byla roce 1955 přemístěna před budovu Domu umělců, kde je dodnes. V roce 1975 byla obnovena pozorovatelná 18. gardového střeleckého sboru u Křepic, na kterou přišel Malinovskij 23. dubna 1945 vydat rozkaz k rozhodujícímu úderu na Brno. V roce 1984 tam KNTV začal budovat Památník osvobození. Práce byly po roce 1990 zastaveny a díry v zemi naznačují místo někdejší pozorovatelné a poblíž rozkradené torzo Památníku. Jde o součást celkového hodnocení naší minulosti po roce 1990, kdy události srpna 1968 překrývají a záměrně odsouvají osvobození z nacistické okupace do pozadí a zapomnění. O zvěstech nacistů se mlčí a pro některé publicisty začínají naše dějiny odsunem Němců z Brna a z dalších částí Československa. (foto did)

Černopolské kapitoly

To je název knížky novináře, publicisty a nakladatele Antonína Hošťálka. Černá Pole jeho dětství a mládí tak, jak se uchovala v jeho paměti i ve fotografiích z minulosti po dnešek. Autor nejprve čtenáře informuje, že Černá Pole jsou vyvýšeninou nad Brnem a jejich stav je podle zdejší úrodné půdy, na níž ještě na počátku 19. století byl pás vinic a meruňkových sadů. Od 50. let 19. století začala výstavba obydlí, jejich většina je až z 20. let minulého století, i když pokračovala i v dalších letech. Za poslední velkou stavbu považuje autor budovu dětské nemocnice. Světový ohlas získala vila Tugendhat a známé jsou i Lužánky, kdysi největší park monarchie. Dnes v Černých Polích žije 23 000 obyvatel a jde o součást městské části Brno-sever. Autor poté píše o svém rodném domě na Trávníkách, o dětské nemocnici, v níž se léčil, o procházkách nejen po Černých Polích, ale i na vojenský cvičák, kde později postavili Lesnou, na Planýrku podél trati do Majlontu, do chudinských kolonií Šanghaj a Písečník. Rád navštěvoval hokejová utkání a s dalšími kamarády pronikali do hlediště jako ničemové, jak uvádí. Navštěvoval i dělnickou periferii Husovice a na ně navazující Obřany. Ale začal navštěvovat i místa již ve vnitřním Brně. Tuto část autor končí vzpomínkou na hrmotící tanky v srpnu 1968.

V prologu Antonín Hošťálek vzdává poctu spisovateli Josefu Merhautovi, který Černá pole nazýval oázou klidu a ticha a svá oblíbená místa učinil i dějištěm povídek. Vyhlížel na hrmotící město a dýmící fabriky pod ním a cítil se šťastným. Pro mne je ulice nesoucí jeho název spojena s dětstvím a mládím. Po narození jsem bydlel na jejím počátku poblíž dětské nemocnice a odsud jsem chodil do obecné školy na Vranovskou 17 kolem budovy školy na Merhautově, v níž nacisti shromažďovali Židy před jejich transportem do plynových komor. Později jsem bydlel na rohu Merhautovy a Venhudovy ulice a tehdejší tunýlkem jsem chodil na gymnázium na Vranovské 65. A ulice v autorově fotografickém doprovodu byly místy, kudy jsem procházel 20 let před autorem: Zemědělská, Trávníky, Schodová, po níž jsem často šel do města a zpátky, jezdecká kasařna, odkud několik dní po 26. dubnu 1945 hrmotily kaфуše do lesů za Brnem, když se příslušníci wehrmachtu pokusili prorazit frontové linie atd. atd. Černá Pole zůstávají v mé paměti, i když už v nich nebydlím. Černopolské kapitoly A. Hošťálky mi připomněly moje dětství a mládí. Děkuji!

Karel Janiš

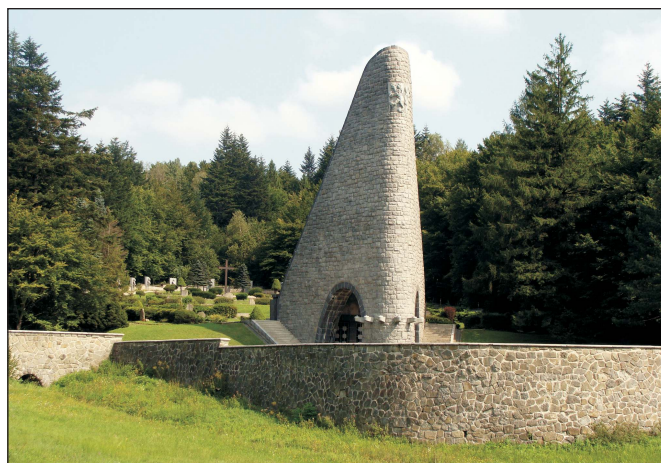
*Nikdy nezapomeňte, jak lehce jsme svobodu
ztratili a jak těžce a za cenu velkého úsilí
a obětí našeho a zejména sovětského lidu
jsme ji dobývali zpět!*

Ludvík Svoboda

Na samém sklonku srpna jsem se dvěma kolegy navštívil dukelské bojiště. Zde, v karpatských horách od 8. září do 28. října 1944 proběhly boje Karpatsko – dukelské operace, která – vyvolána propuknutím Slovenského národního povstání měla za cíl spojit se s bojovníky na středním Slovensku a zahájit přímé osvobozování Československa. Špatně bylo vše, a od samého začátku. Povstání na Slovensku nebylo koordinováno s Rudou armádou a propuklo předčasně již 29. srpna, zradilo velení tzv. východoslovenského sboru, jehož dvě divize bránící měly otevřít frontu sovětům byly Němci odzbrojeny a vzaty do zajetí... Na přípravu operace dostala 38. armáda generála K. S. Moskalenka od maršála I. S. Koněva pouhé 4 dny! Operace měla proběhnout ve vojensky nevhodném terénu, který neumožňoval rozvinutí tankových jednotek. Vyžádaly si ji okolnosti. Sovětské velení neplánovalo tyto hornaté oblasti dobývat. Očekávalo se, že Němci ustoupí, aby se vyhnuli obklíčení.

Severovýchod Slovenska bránila německá operační skupina Heinrici, kterou tvořila 1. tanková armáda a 1. královská maďarská armáda. Zaujímaly obranu sahající až do hloubky 50 km, soustředěnou na průchodná údolí potoků a říček a na horské průsmyky.

Ve směru hlavního úderu Krosno–Dukla–Prešov měla útočit sovětská 38. armáda generála K. S. Moskalenka, posílená 25. tankovým sborem, 1. gardovým jezdeckým sborem a Prvním československým armádním sborem v SSSR. Pomocnou ofenzívu ve směru Sanok–Prešov mělo poskytnout pravé křídlo 1. gardové armády. Předpokládalo se, že 38. armáda a potom 25. tankový, 1. gardový jezdecký a 1. československý armádní sbor v průběhu 4 až 5 dní útoku vojska obsadí Starou Lubovňu a Prešov. 8. září začal útok. Cíle – obsazení Krosna nebyl dosažen. 9. září zaútočil druhý sled 38. armády: 1. gardový jezdecký sbor, 1. československý armádní sbor v SSSR a 25. tankový sbor. Vojska se přesouvala lesními cestami z důvodu neprůchodnosti komunikací vedoucích přes obsazené Krosno. Německé velení přesunulo do oblasti bojů 2. tankové a 2. pěší divize, které stáhlo z jiných úseků fronty a hlavně z nasazení proti povstalcům. Na styku 38. a 1. gardové armády byli nasazení vojáci 2. československé paradesantní brigády, kteří ve spolupráci se sovětskými tankovými jednotkami vybojovali urputné boje o obce Puľavy, Pielin, Dalany a Jędruszkowce. 18. září, se začala stahovat do týlu a připravovat na odlet na Slovensko k povstalcům. 9. září v bojích v první linii u obcí Bóbrka, Wrocanka a Machnówka utrpěl těžké ztráty 1. československý armádní sbor. Čs. velení se mylně domnívalo, že postupuje územím obsazeným Rudou armádou a 1. a 3. brigáda se

**Památník padlých vojáků 1. čs. armádního sboru na Dukle.
Dole památník - připomínka tankových soubojů v Údolí smrti.
(foto Tibor Dávid)**

v pochodové sestavě dostala do palby německého dělostřelectva. Výsledkem byla ztráta 600 mužů a panika. Po německém útoku zůstala 1. brigáda oslabena a 3. brigáda přestala prakticky existovat. Velitel 1. čs. gen. Jan Kratochvíl byl odvolán. Na jeho místo byl ustaven generál Ludvík Svoboda. Výměna velitelů proběhla i u sovětských jednotek. 1. československý armádní sbor od 10. září 1944 vybojoval velmi těžké boje o kótu 534, dominantu německé obrany u města Dukla. Tyto boje vrcholily 20. září.

V druhé polovině září 1944 postoupila nejvíce 1. gardová armáda. 20. září 1944 1. gardová armáda překročila hlavní karpatský hřeben a vstoupila na československé území. 21. září 1944 osvobodily první slovenskou obec Kalinov. Koncem září Československý armádní sbor vybojoval těžkou bitvu o Hyrowu horu, ale stále se nacházel severně od dukelské silnice, u obce Zynđranowa a v okolí průsmyku. Část jednotek 67. střeleckého sboru 4. října 1944 pronikla německou linií jižně od Dukelského průsmyku a postoupila na československé území. Československý armádní sbor je následoval a ještě týž den osvobodil Vyšný Komárnik.

Německé jednotky se zachytily na dalším obranném pásmu a opíraly obranu o vrchy Javira a Obšar. Velení 38. armády rozhodlo přenést úder ve směru Kapišová–Svidník. Odtud se jednotky s podporou tanků pokusily prorazit k hlavní komunikaci směřující z Dukelského průsmyku. V údolí potoka Kapišovka mezi obcemi Nižná Pisaná a Kapišová se od 25. do 27. října 1944 odehrály nejtvrdší boje celé operace. Německá obrana se opírala o rozbahněný kopcovitý terén. Obě strany v bojích utrpěly těžké ztráty.

V té době se německým vojskům podařilo potlačit povstaleckou armádu na středním Slovensku. Proto se velení 1. ukrajinského frontu rozhodlo Karpatsko-dukelskou operaci zastavit. Československé a sovětské jednotky přešly 28. října 1944 do dočasné obrany.

Karpatsko-dukelská operace se odehrávala se v krajně nepříznivých podmínkách. Od začátku neměla velké vyhlídky na úspěch, ale byla politickým gestem náklonnosti Sovětského svazu k Československu. Ovšem vážala velký počet vojsk (20 divizí), které nemohlo německé velení nasadit proti povstalcům. Útočné úsilí sovětských a československých vojsk bylo nesmírné. Nepřítele zatlačily do hloubky Východních Karpat a způsobily mu značné ztráty (podle sovětských údajů 52 tis. mrtvých, raněných a nezvěstných a 26 tis. zajatých německých vojáků), na technice a zbraních (800 děl a minometů, do 185 tanků). Ztráty Sovětů a Čechoslováků ale byly také těžké. Padlo 19 tis. sovětských vojáků. Zároveň padlo 1800 příslušníků 1. čs. armádního sboru, 4500 jich bylo raněno a sbor přišel o 90 % velitelů.

Pravda je prostá – sověti zareagovali na vzniklou situaci a touto operací začalo přímé osvobozování Československa!

ROZHODLI V ZÁŘÍ 1938 O DALŠÍM VÝVOJI UDÁLOSTÍ PO NĚKOLIKA MĚSÍCÍCH, LETECH, DESETELETÍCH

Adolf Hitler (20. dubna 1889 – 30. dubna 1945) získal v roce 1933 absolutní moc v Německu a rozhodl se vrátit národu jeho postavení. Mnichovská dohoda byla začátkem, o rok později rozpoutal druhou světovou válku. Po atentátu 20. července 1944 byl povolán Prozřetelností, jak řekl, pokračovat v poslání pro německý národ. 30. dubna 1945 skončil svůj život výstřelem z pistole.

Edouard Daladier (18. června 1884 – 10. října 1970) byl od roku 1933 francouzským ministerským předsedou. V roce 1940 přestal v politice, vrátil se do ní po válce.

Neville Chamberlain (18. března 1869 – 9. listopadu 1940) se v roce 1931 stal ministrem zdravotnictví a v roce 1937 předsedou vlády Velké Británie. Měl velkou snahu zachovat mír, ale Hitlerovy sliby neplatily. Zemřel na rakovinu.

Benito Mussolini (29. července 1883 – 18. dubna 1945) působil 1 rok jako učitel po absolvování učitelského ústavu. Po válce založil Bojové svazky v Miláně, v roce 1921 byl zvolen do parlamentu za Národní fašistickou stranu. Po pochodu na Řím v čele 30 000 mužů v listopadu 1922 byl jmenován předsedou italské vlády. Jeho život skončil společně s jeho milenkou zastřelením a vyvěšením hlavou dolů. Pokusil se předtím neúspěšně uprchnout do Německa.

Čekající na zprávu o jednání na mnichovské konferenci byli:

Vojtěch Mastný (18. března 1874 – 25. ledna 1954) byl naším diplomatem a v letech 1932–1939 byl vyslancem v Berlíně. Vzpomínky na Mnichov vyšly až v roce 1984.

Hubert Misařík (2. srpna 1896 – 13. října 1982) působil v diplomatických službách a v září 1938 byl jmenován naším zástupcem v Mnichově. Po Mnichovu byl v čele kabinetu ministra zahraničí a po 15. březnu 1939 přednostou koordinačního odboru s kompetencí styků předsedy vlády Aloise Eliáše s úřadem říšského protektora. Později byl ze služeb propuštěn a penzionován.

Milan Hodža (1. února 1878 – 27. června 1944) pocházel z rodiny evangelického faráře. Jeho bratr byl také farářem, strýc knězem, významným slovenským básníkem a národním buditelem. Milan Hodža vystudoval práva a filozofii. V roce 1917 jednal s českými politiky ve Vídni o budoucnosti společného postupu s cílem vytvořit společný svazek s Čechy. Jako předseda vlády usiloval o řešení vztahů s Henleinovou stranou. Byl schopen při jednáních domluvit se maďarsky, německy, anglicky, francouzsky i rumunsky, srbochorvatsky a polsky. Zemřel na Floridě.

Edvard Beneš (28. května 1884 – 3. září 1948), od roku 1935 prezident republiky. V 9.45 hodin se 30. září 1938 sešla čs. vláda k mimořádné schůzi po zprávě z Mnichova. Ministr zahraničních věcí Milan Hodža řekl, že jeho referát je nejstrašnější povinností jeho života, velmoci se dohodly bez nás. Po přečtení ujednání v Mnichově řekl, že teoreticky je možno buď mnichovskou dohodu odmítnout, pak by následoval vpád Německa a napadení Polska. Válka, v níž by nikdo s námi nešel. Anebo mnichovskou dohodu přijmouti a dosáhnouti jednání v komisi odvrácení nejhoršího a garantování hranic, které by hned nebyly porušeny. Řekl, že by Německo pod nějakou záminkou mohlo jít dále a pak

už by nám nikdo nepomáhal. Poukázal na to, že je nutno okamžitě se rozhodnout, a nelze proto svolat parlament. Ministr bez rezortu **Imrich Karvaš** prohlásil, že pro náš lid je přijetí téměř nemožné při vztahu k našim historickým hranicím. Požaduje slyšení vrchního velitele vojska. Bude-li přijetí mnichovské dohody provedeno s politickými činiteli a nelze-li svolat parlament, tak by těmito činiteli museli být předsedové a zástupci všech stran a podepsat závazně dokument o odpovědnosti. Ministr spravedlnosti **Vladimír Fajnor**

zdůraznil převzetí odpovědnosti těmi, kdo podle ústavy mají důvěru národa. Ministr zdravotnictví a tělesné výchovy **Stanislav Mentl** viděl největší nebezpečí v tom, že národ není na kapitulaci připraven a nemůže bez konfliktu strávit vpuštění německého vojska do 24 hodin. Požaduje, aby ministr zahraničí zjistil u sovětského velvyslance, zda Rusko trvá na závazku účasti, která by vedla k světové válce nebo k její hrozbě, jež by vedla k revizi mnichovského rozhodnutí. Ministr **Karvaš** považuje názory o sovětské pomoci za přehnané, mohli by poslati letadla například 2 000, ale nemáme pro ně zásob benzinu.

Je otázka, půjde-li pozemní vojsko, když Anglie a Francie s námi nejdu, a kdyby šlo, mohla by Anglie jít proti nám z obavy před bolševismem. Ministr veřejných prací **gen. František Nosál** nevěří, že přijetím mnichovské dohody budou hranice zabezpečeny, naopak po vydání pevností budeme bez zbraní a mravně neodolní. Válka může část národa vyhladit, ale duch národa zůstane. Svoboda se vykupuje krví. Ministr bez rezortu **Hugo Vavrečka** řekl, že mnichovská dohoda je úplná kapitulace s nebezpečím, že vítěz může kdykoliv obsadit zbytek. Bylo by povinností riskovat boj, ale při desetinásobné převaze je možno čestně se vzdát. Vidí, že nezbyvá jiné volby než přijetí. Ministr spravedlnosti **Vladimír Fajnor** zdůraznil, že izolovaná válka by způsobila nesmírné hrůzy a škody i ztrátu armády, které bude potřeba k udržení klidu a bezpečnosti. Ministr **Hugo Vavrečka** přečetl návrh proklamace, do které bude na návrh ministra **Fajnora** vložen projev díky armádě za to, co se ještě dalo zachránit. V 11.30 byla schůze vlády ukončena a její členové se odebrali k prezidentovi republiky. V 11.45 zahájil mimořádnou schůzi vlády prezident republiky za účasti náčelníka hlavního štábu, **armádního generála Ludvíka Krejčího (1890–1972)**. Řekl, že po oznámení dohody 4 velmocí v Mnichově svolal zástupce politických stran a na základě posudků vojenského velení projednal s nimi, jak by se situace utvářela v případě války a jak v případě přijetí mnichovského ultimata. Rozhodnutí je hrozné, ale není nečestné pro nás, protože podléháme přesile činitelů a prezident nemůže než navrhnouti přijetí ultimata. Nepřijmout znamená udělat čestnou válku, ale ztratili bychom samostatnost a národ by byl vyvražděn. To je názor zástupců politických stran. **Prezident** na dotaz ministra zdravotnictví **Stanislava Mentla** řekl, že byly se zástupci armády uváženy všechny možnosti izolované války, která by zbývala, kdyby ultimatum bylo odmítnuto a v důsledku toho by nebyla pomoc od Francie a Anglie. V případě, že by přišlo pomáhat Rusko jako jediné, nastala by válka všech proti

(Dokončení na straně 9)

Dobová mapa okleštěného Československa.

O TAKZVANÉ DRUHÉ REPUBLICE ČESKOSLOVENSKÉ

Její vznik je datován 1. říjnem 1938, kdy na podkladě rozhodnutí 2 fašistických a 2 západních velmocí se naše pohraničí postupně stalo součástí Říše.

Především bylo nutno se postarat o ty, kteří odsud museli odejít, odkud je vyháněly skupiny henleinovců i s vynaložením násilí vůči Čechům. Všemi způsoby bylo zpochybněno už samotné založení Československa a jeho zakladatelů, celé období první republiky. Hanění, posměchu a karikaturám byly vystaveni např. Karel Čapek a další představitelé 1. republiky. Pod tlakem i z Berlína 5. října abdikoval prezident Beneš a 22. října odletěl z vlasti. Jeho povinnosti přešly na vládu, generála Syrového, a od 1. prosince Rudolfa Berana, kterého jmenoval do funkce prezident Emil Hácha, zvolený do této funkce 30. listopadu.

Státní svátek 28. října byl zrušen. 20. října vláda zastavila činnost KSČ a vydávání jejího tisku. 27. prosince vláda rozpustila KSČ, zbavila její poslance a senátory mandátů a policie u nich provedla domovní prohlídky. Postupně byly zakázány další organizace a její tiskoviny, např. Federace proletářské tělovýchovy, Svaz přátel SSSR, Svaz mladých. Vedoucí představitelé KSČ počátkem listopadu odsud odjeli a v Moskvě vytvořili zahraniční vedení KSČ. V rámci zjednodušení politického života vytvořili 12. listopadu vedoucí národně-socialistické, agrární, živnostenské a národní demokratické strany Stranu národní jednoty, do níž za týden vstoupily i lidová strana a Národní obec fašistická.

Sociální demokraté a část národních socialistů vytvořili Národní stranu práce jako takzvanou loajální opozici. Dosavadní systém politického života existující za 1. republiky byl silně omezen, a proto se mluví o režimu, který vycházel ze zmocňovacího zákona prosazeného Beranovou vládou vydávat zákony a měnit ústavu bez schválení parlamentem. Druhá republika skončila

14. března 1939 vznikem Slovenského štátu a 15. března 1939, kdy hitlerovská vojska obsadila zbytek české části Československé republiky.

Hitler vydal výnos o vzniku Protektorátu Čechy a Morava. Emil Hácha se stal státním prezidentem, podléhal tak jak vláda a její složení říšskému protektoru jako zástupce a zmocněnce říšské vlády, které jmenuje vždy Adolf Hitler. Státním tajemníkem v Protektorátu byl jmenován K. H. Frank. Nastala nacistická okupace, která skončila postupně osvobozením naší vlasti v květnu 1945.

Karel Janiš

Pěchotní srub Cihelna u Králík.

(foto Tibor Dávid)

ROZHODLI V ZÁŘÍ 1938 O DALŠÍM VÝVOJI UDÁLOSTÍ ...

Rusku a Anglie by šla proti nám. **Na souhlasná vyjádření ministrů přijmout ultimatum prezident je přijímá.** Vysloven souhlas, aby rezorty s velkým počtem zaměstnanců informovaly o jednání vlády. Osobní věci nutno podřídit důležitějším zájmům. V tomto smyslu bude předseda vlády mluvit v projevu do rozhlasu. V poledne zasedání vlády skončilo. 1. října na mimořádné schůzi vlády za účasti prezidenta schválilo odstoupení Těšínska, Fryštátska a Bohumínska Polsku.

Ještě před přijetím ultimata protestovala skupina 8 poslanců u prezidenta republiky proti odstoupení našeho pohraničí Německu. V podobném smyslu se vyjádřil armádní generál Ludvík Krejčí předsedovi vlády i prezidentu republiky.

1. října Prohlášení KSČ označilo 30. září za těžký úder Československu. Za příčinu považuje permanentní ustupování před útočníkem na mezinárodní aréně, kterou prováděly Francie a Anglie na podkladě svých třídních kapitalistických zájmů. Jedině Sovětský svaz potíral tuto politiku a stál věrně po boku Československa. A jedině komunisté potírali tuto politiku ustupování před fašisty, hlásali nutnost rozhodných opatření a rozhodné obrany republiky do všech důsledků. Ale boj o republiku není skončen, rozhodující bitvy teprve přijdou. Je třeba za každou cenu udržet a prohloubit jednotu lidu a armády naplněnou duchem bojové odhodlanosti. Tak se vyjádřilo i zasedání ÚV KSČ 4. října 1938.

A vskutku po několika asi 22 týdnech přišel 15. březen 1939, konec druhé republiky, vznik Protektorátu Čechy a Morava a za dalších skoro ve stejném období přepadením Polska hitlerovskými vojsky začala druhá světová válka. Na šest let dlouhých a tehdy se zdálo nekonečných, byl pokojný život přerušeno a přes 360 tisíc našich obyvatel postupně přišlo o život při výsleších na gestapu, na frontách a v partyzánských jednotkách a odbojových skupinách, nejvíce v koncentračních táborech. Na pamětních deskách obětí první světové války i v nejmenších

obcích přibyla jména a příjmení obětí druhé světové války včetně našich osvoboditelů z nacistické okupace. Po obnovení Československé republiky přišla tříletá příprava na zásadní změnu uspořádání poměrů ve společnosti, která vyvrcholila v 41letý Nekapitalismus, v členství v RVHP a ve Varšavské smlouvě a v 5leté plány rozvoje národního hospodářství. Vstup vojsk Varšavské smlouvy u příležitosti jeho 50. výročí část komentujících uvedla, že zrušení cenzury a volání po odstranění vedoucí úlohy KSČ, po vystoupení z Varšavské smlouvy a po naší neutralitě nemohlo nechat vedoucí představitele SSSR a dalších socialistických zemí v klidu, když bylo evidentní, že vedení KSČ v čele s A. Dubčekem stále méně je schopno vývoj na půdě socialismu udržet, jak zdůraznil J. B. Tito při návštěvě u nás. Vývoj ve společnosti vedl po Velké listopadové '89 od Nekapitalismu ke Kapitalismu opět k systémové změně poměrů.

Edvard Beneš byl pochopitelně velmi silně poznamenán Mnichovem 1938 takovým způsobem, že v londýnské restauraci začal psát vzpomínky. Shromáždil do nich především obsáhlou charakteristiku poměrů u nás před Mnichovem. Dále se věnoval dnům Mnichova, Anglo-francouzskému plánu, pokusu o jeho vlastní plán řešení situace, zda jdeme do války s hitlerovským Německem, vztahu SSSR a ČSR a našemu definitivnímu opuštění. Shromáždil též 44 dokumentů k daným problémům. Mnichovu se věnoval i v Pamětech, vydaných v roce 1947, o nichž jsme jako gymnazisté tehdy diskutovali na řečnických cvičeních i s vyučujícím občanské výchovy. Souhrnně vyšly Benešovy Mnichovské dny, Paměti, až v roce 1968 v nakladatelství Svoboda. Ti, kteří ve dnech 80. výročí Mnichova v médiích mluví a píší, často nevycházejí z dokumentů – z protokolů jednání čs. vlády (*Mnichov v dokumentech II., SNPL 1958*) a z uvedených Benešových Mnichovských dnů. Jsou kadety na vytržení určité události ze souvislostí předcházejících i následujících dějů.

Karel Janiš

■ **FEUDÁLNÍ TVÁŘ EXEKUCÍ.** V Lidových novinách 18. září 2018 je v článku uvedeno, že každý desátý obyvatel České republiky starší 15 LET ČELÍ EXEKUCÍ. Jde o 863 000 lidí, z nich 131 000 má přes deset exekucí. Problém je v systému fungování exekutorských úřadů. Český exekutor má pravomoci veřejného činitele, ale jeho odměny odpovídají soukromému sektoru. Toto uspořádání má feudální charakter a podobně vypadal ve středověku systém výběru daní. Je efektivní a z občana se stává poddaný. Zákonníci chtějí zlepšit vymahatelnost dluhů. Ale exekuční exploze zatím nevyvolala žádnou velkou odezvu na politické scéně. Straně, která jej správně uchopí, může pomoci vyhrát volby. Ale v Německu v roce 1932 byly exekuce rovněž velké téma a jak to dopadlo.

■ **OSTROV PIVNÍ PROSPERITY.** Na jiném místě deníku je 22. září začínající v Mnichově 185. oktoberfest označen za největší pivní slavnost světa. Pro jedny je to opravdový svátek kožených kalhot, pro jiné anachronismus, kde se v tuplácích piva utápí stesk po světě, který byl kdysi tak jasný a přehledný. Ale další v něm vidí skrumáž zběsilých horských drah a kolotočů. Ale je i ukazatelem ekonomické prosperity Bavorska (*i místem bratření našich politiků s představiteli landsmanšaftu*). Posledních třicet let sem přijíždí na šest milionů lidí. Co návštěvník, to plus minus jeden vypitý tuplák. Grafy říkají, že čím dražší pivo, tím se ho vypije na hlavu o několik hltů více. Letos se tuplák prodával v rozmezí 10,7 až 11,5 eura (270-300 Kč?). Za posledních dvacet let se litr piva podražil dvakrát. Oktoberfest už není jen německým festivalem. Po Angličanech a Američanech přišli Japonci a Východoevropané a dnes je v pivních stanech vidět stále více Číňanů. Svět viděný přes tlusté skleněné dno tupláku vypadá tak nějak hezčí, žlutější a kulatější. Ale po komunálních volbách v Bavorsku prý Bavoři přijdou o jiný ostrůvek stability, o totální dominanci strany křesťanských sociálů.

■ **NEJLÉPE SE UPLATNÍ LÉKAŘI.** Na další straně deníku jsou uvedeny hrubé měsíční platy jednotlivých profesí – uvádím zaokrouhlené dávky v tisících Kč: primář 102, lékař chirurg 89, lékař specialista 71, praktický lékař 55, vrchní sestra 50, ředitel velké společnosti 62, finanční ředitel 61, vysoký státní úředník 58, vyšší důstojník v ozbrojených silách 57, podnikový právník 42. Srovnáme s také potřebnými povoláními: pomocný kuchař 15, pomocný dělník, švadlena a údržbář 18, zedník a truhlář 22, vrátný 17, popelář 24, uklízeč veřejných prostranství 13. (*O mnoha těchto platech nerozhodují firmy, ale*

zákonodárci s platem 100 000 měsíčně, je hož valorizaci bránili zuby-nehty!)

■ **PŘÍŠTÍCH STO LET REPUBLIKY.** To je název několika úvah v ekonomickém měsíčníku Lidových novin Index speciál září 2018. Zatímco kdejaké shromáždění, kdejaká akce v centru republiky, v městech i malých sídlech je dnes spojována se 100. výročí vzniku Československa, autoři v Indexu se zamýšlejí kupředu k dalšímu století republiky. Zaujal mne řádný profesor ČVUT v Praze Michal Pěchouček (1972), který na ČVUT založil a vede Centrum agentních technologií a několik dalších společností specializujících se na řízení letového provozu bezpilotních prostředků (*dojde-li k poruše, spadne někomu na hlavu, on to asi nebude*) nebo vyví-

STŘÍPKY NA HRANICI MOŽNÉHO

jející průmyslové aplikace umělé inteligence (*o aplikaci na jednotlivce tolik často potřebné nehovoří*). Pan prof. Pěchouček uvádí, že nebude trvat dlouho a začnou se stavět černé továrny, kde nebude třeba oken ani světla, protože se zcela obejdou bez lidí. A ČR může být zemí, která je bude umět vyrábět a stavět nejlépe a dodávat do celého světa a i v oblasti vývozu takzvaných průmyslových celků máme slušnou tradici. (*A černou továrnu nepřijde občas prohlédnout údržbář? A co se v ní bude dít?*) Vynikáme prý v umělé inteligenci, která bude mít v budoucnu zásadní vliv. A pokud chce ČR projít úspěšnou proměnou ekonomiky díky umělé inteligenci, robotizaci a automatizaci, musí investovat do vědy a výzkumu v těchto oblastech. A autor statí se domnívá, že díky kvalitnější vědě pomoci průmyslu se může ČR posunout od montoven k vyšší přidané hodnotě a to pomůže celé společnosti. Klíčové bude naprogramování robotů. Nepůjde jen o sestavení strojů. Chce to centrální mozek a nikdo neříká, že by nemohl vzniknout u nás. Propojme umělou inteligenci s výrobou a s tím souvisí doprava a mobilita i oblast kybernetické bezpečnosti. A proto je třeba zaměřit se na vzdělání, vidět do budoucna, připravovat studenty na práci v budoucnosti, na to, jak se bude měnit, i když o ní máme velmi malou představu. Učit děti programovat od základní školy, pracovat s daty, zaměřit se na výuku matematiky, vést je k tvořivosti. Nestačí učit fakta, potřebují se učit a rozhodovat se, čemu se budou část svého školního času věnovat. Jde o specialistu, tvořivost, kritické myšlení a podnikavost. Jedna práce už nevydrží na celý život a školy musí na to žactvo i studenty při-

pravít. (*Jde o to, abychom nejen nedumali o tom, co bude, a ono to tak nějak bude, jak říká prof. Pěchouček, ale zatím jsme tam, kde jsme a na to se připravuje žactvo i studentstvo – jak, to je jiná otázka.*)

■ **V Indexu Lidových novin** je v rubrice The Bistro v Praze 2 doporučeno menu o 11 drobných jídlech – červená řepa s bílým chlebem, kachní játra, kreveta, králíčí stehýnka s hořčicí, tři rolky z bílé ředkve, káva s dezertem, to vše za 1 105 korun (*za 1 120 korun mám rezervní brýle, v Praze za jeden oběd, to je úroveň*).

■ **VYŠLY NOVÉ KNIHY O TRUMPOVI.** V jedné je Donald Trump popisován jako disfunkční a impulzivní maniak. V druhé pornohvězda Stephanie Clifford píše o velikosti a tvaru Trumpových genitálií a neuspokojivém způsobu, jakým je používá, i o tom, jak se ji po údajné sexuální aféře snažil umlčet (*asi měla divoké sny*).

U nás se k takovému pojetí poněkud přibližujeme na jevištích ve dvou hrách vizuálně. Proti jedné z nich přišlo protestovat několik nespokojenců. Nyní dostali pokuty ve výši 5 tisíc a jeden z nich 6 tisíc korun. Podle tohoto rozhodnutí je na veřejnosti dovoleno herečce vytáhnout z vnitřností vlajku státu a Ježíš může znásilnit muslimku? A kardinál Duka protestoval proti jiné hře, v níž je socha připomínající papeže Jana Pavla II. se ztopořeným údem. A uvedená představení jsou vyprodaná. Proč veřejnost nedá najevo, že podobné scény mají zůstat v ložnici? Ředitel Národního divadla je jistě spokojen, tvůrčí umělec-ká svoboda není ohrožena, jak varoval před nebezpečím jejího ohrožení, pokud nebudou narušitelé představení uvedeni k pořádku. Ale symbol státu, vlajka, není vhodnou onucí, to by ani náhodou nemělo být předváděno.

Po listopadu 1989 se nemůžeme divit opravdu ničemu. A zejména po zániku společného státu Čechů a Slováků se vyrojila dost velká skupina publicistů, redaktorů časopisů a televizních pořadů, kteří zpochybnili vůbec připomínání 28. října jako státního svátku, když Československo neexistuje. Ze sundavatelů prezidentské standarty ze střechy Pražského hradu jsou hrdinové dne a soud se dohaduje, jakou pokutu jim udělit. A dokonce olympijský výbor se pokusil změnit způsob hraní a zpívání hymny Kde domov můj.

Tak jakápak úcta k symbolům České republiky. Jde o součást občanské výchovy v současnosti. Střední a starší generace byla vedena k úctě k hymně, vlajce, k představitelům státu, ke starším lidem vůbec.

Dnes je jiná doba.

Karel Janiš

JIŘÍ ŽÁČEK HODNOTÍ DNEŠNÍ SITUACI

Věnuje jí několik odstavců v 1. letošním čísle časopisu Výboru národní kultury Lípa. Např. když nadšený prvňáček se učí číst, netuší ještě, kolik tlustých knih je připraveno, aby mu s nimi strážci mravů vytloukli z hlavy vlastní názor.

Město, kde místo ptačího zpěvu slyšíme vytí aut, kde místo vzduchu dýcháme výfukové plyny, kde se člověku nepodaří přejít ulici, dokud semafor neukáže zelenou, přestává být svobodným městem a stává se čímisi na způsob koncentračního tábora. - Manžely a manželky nám vybírá náhoda, ale děti máme od Pánaboha. Dokonce i my neznaboží. - Práce pro zatvrzelé donkichoty: Z panství kumpánů, spreženců, sektářů, spiklenců a mafiánů udělat přátelský svět. - Konzumní společnost určuje cenu podle toho, kolik zbytečných nezbytností kupuje. Čím víc toho koupíš, tím větší máš cenu. A tím méně svobody. - I slova se opotřebovávají, umírají. Jazyk má také své hřbitovy. Postůjme s úctou nad nebožtíky, kteří našim praotcům pomáhali dorozumět se se světem! - Ze staré dobré pravdy se stala pouhá informace. Cítíte ten rozdíl? I stará dobrá lež se zmodernizovala, stala se z ní dezinformace jak vědecky, jak důvěryhodně to zní! - Vladař nemusí vládnout moudrostí - má své moudré rádce. Proč se tedy právě on stal vladařem? - Rodíme se do celoplanetárního blázince, kde všemocné zločnické mafie, maskované za ctihodné, lidstvu prospěšné instituce usilují o náš život, o náš majetek, o naši svobodu i duši. Když se našim rodičům podaří skutečný stav světa před námi na čas utajit a uchránit nás před všemožnými nástrahami, můžeme mít pocit, že jsme prožili pěkné dětství, a uchovat si duševní zdraví až do věku, kdy budeme dostatečně odolní a otrlí, abychom pravdu o nejlepším z možných světů ve zdraví přežili. - Proč si krásné ženy opatřují škaredé psy? Vedle šeredného psiska lépe vynikne jejich půvab. - Bázlivé a zlenivělé lidstvo si vymyslelo specializaci: Vojáci at za nás bojují, filozofové at za nás myslí, politikové at za nás rozhodují, šaškové at nás baví a básníci at at si za nás drásají duši. - Konečně si Západ našel poezii, které rozumí - kuchařské knihy pro lidi i domáci mazlíčky. Kuchař je pravý básník naší epochy, kuchař je hrdina TV pořadů pro gurmány a labužníky, kuchař je čaroděj, který z nestravitelných životů vykouzlí nejhodnotnější delikatesu. - České dějiny jsou pochopitelné jedinečně za toho předpokladu, že naše praprapraprapředky nepřivedli k Řípu praotec Čech, nýbrž Jára Cimrman. - Při čtení knih se musí přemýšlet, a to většinu lidí obtěžuje, většina lidí nechce přemýšlet, protože myšlení lidi bolí - oni si vyžadují příručky s jednoduchými návody k použití světa, svých bližních i sebe sama. - Všichni rodičové považují své dcery za nejkrásnější a nejroztomilejší bytosti na světě. Jak to, že to ti natvrdlí mladíci nevidí? Každá dívka si zaslouží aspoň jednoho trubadúra, který ji v noci pod oknem zapěje horoucí vyznání a aspoň dva horkokrevné kohoutky, kteří se o ni ráno pobijí v souboji. - Naši předkové se báli ostudy jako čert kříže. Jaká hanba přijít o dobré jméno či dokonce o čest! Dnes, v epoše informací, vnímáme ostudu jako bezplatnou reklamu. - Nerozlišujeme už pravdu a lež, ušlechtilý skutek a lumpárnu - rozhodující se už jen intenzita informace. Raději ostudu než mlčení. - Kde vládne patos bez oponentury humoru, tam se nakonec vždycky začne lhát. Proto všichni lháři milují patos a nenávidí humor. - Slibovat lidem ráj a zřídít pro ně očištěné je nejvýnosnější byznys všech dob, ten virtuální ráj nám potom prodají ještě desetkrát, stokrát, tisíckrát. - Zvířata jsou našimi planetárními bratry, jsou stejně povedeními výtvoři evoluce jako my a všechny tzv. vědecké teorie o tom, že zvířata nemyslí a necítí, patří na čelné místo dějin lidské blbosti. - Knihy se dnes ucházejí o čtenáře s rafinovaností kurtizán. A když je nenajdou, chřadnou jako staré panny. - Chcete-li si uchovat něžnou vzpomínku na

město svého dětství, musíte se včas vystěhovat. - A chcete-li si uchovat něžnou vzpomínku na svou první lásku, nesmíte se s ní oženit. - Paraziti musejí umět přesvědčit o své nepostradatelnosti. K tomu je zapotřebí vysoká kvalifikace, nejlépe elitní vysoká škola. Bez ní a bez nutných rodinných komisí se z vás těžko stane ministerský dveřník nebo nosič per vyšších hodnostářů. - Lásku, vilu, jachtu ti může koupit každý prachatý blb. Ale napsat ti báseň z lásky jako já a učinit tě nesmrtelnou, na to žádný blb nestácí... ale můžu si na to najmout tebe, miláčku! - Milý chlapče, před 18 lety a 9 měsíci jsi slavně zvítězil v maratónském běhu spermií

k mateřskému vajíčku, přičemž jsi předběhl miliony soupeřů. Buď na to hrdý, ale počítej s tím, že srovnatelného úspěchu už nikdy v životě nedosáhneš!

Lubomír Man reaguje na prohlášení herce Vetchého, že je chybou demokracie, že se demokratických voleb mohou účastnit i lidé, kteří se o politiku nezajímají. Myslí si asi, že právě proto volby nedopadají tak ideálně, jak by podle Vetchého dopadat měly. Nepřišla mu na mysl myšlenka, že ti, kteří se o politiku zajímají podle jeho představ, kteří louskají deníky a časopisy, sledují zpravodajské relace televize, jsou ve skutečnosti politicky informováni hůře, než ti ostatní, protože jsou informováni lživě a opačně, než

odpovídá skutečnosti, jsou dezinformováni, obelháváni a dokonce s mozkiem vymytým jsou schopni všeho, i zločinů. A Lubomír Man pochybuje, že by herec Vetchý byl schopen odpovědět na pár otázek, což by mohlo napovědět, zda je osobou informovanou, jak tvrdí, či je tomu přesně naopak. Věděl by, že **1)** že při loučení s úřadem prezident Eisenhower v roce 1961 varoval před existencí a růstem vojensko-průmyslového komplexu jako před největším nebezpečím, které před Amerikou stojí? **2)** že roční rozpočet tohoto komplexu dosáhl loni takřka výše 1 bilion dolarů? **3)** že k srůstu tohoto komplexu osobnostnímu došlo za vlády prezidenta Bushe ml., kdy Cheney a Rumsfeld se stali členy vlády? **4)** že ze 193 zemí v OSN vedených mají USA své vojenské základny ve 150 z nich? **5)** že USA vložily do státního převratu na Ukrajině 5 miliard dolarů? **6)** že USA buď přímo vojensky či svržením vlád nebo odstraněním jejich vůdců intervenovaly v 18 zemích světa? **7)** že od roku 1994 platí doktrína, že pokud určitá země dokáže vybudovat moc globální, na USA nezávislou, se pro USA stává zemí nepřátelskou, což znamená, že USA nemohou navázat přátelské vztahy s Ruskem a Čínou? **8)** že bývalý prezident Obama v rozhovoru pro stanici Vox 11. 2. 2015 řekl, že celkovým směrem a cílem zahraniční politiky USA je svět, v němž bude Amerika pokračovat ve své vedoucí roli ... musí mít nejsilnější vojenskou sílu a příležitostně zkrátit ruce zemím, které by nebyly ochotny dělat to, co USA potřebují, aby dělaly? **9)** že někdejší šéf CIA Colby prohlásil v roce 2014, že CIA vlastní každého, kdo v médiích něco znamená? **10)** že někdejší americký ministr kultury Henry Kissinger v roce 2016 řekl, že CIA organizovaný ukrajinský Majdan je jen generální zkouškou na gala představení, které se má odehrát v Moskvě? Man je přesvědčen, že Vetchý by nedokázal odpovědět správně ani na část těchto otázek a jeho požadavek neúčasti ve volbách politicky neinformovaných lidí by platil pro něho samého.

Předsedkyně brněnského VNK Marie Veselá připomíná 25 let existence Výboru národní kultury, vlasteneckého nadstranického uskupení. Připomíná literární pořady, přednášky, koncerty, vlastivědné zájezdy, vydávání čtvrtletníku Lípa. A domnívá se, že v činnosti VNK nutno pokračovat, bránit rodnou zem, její jazyk a literaturu. To je vlastenectví, ne nacionalismus, jde o pravdivý výklad minulosti.

Karel Janiš

(Foto: cs.wikipedia.org/wiki/Jiří_Žáček)

JE TO JEŠTĚ ČEŠTINA?

To je titul článku v č. 2/2018 časopisu VNK Lípa. Do našeho jazyka proniká tolik nových slov, že pokud bychom se díky nějakému stroji času mohli potkat se svým dřívějším já, nedokázali bychom se sami se sebou domluvit a nestačili bychom se divit. Zcela rutinně googlujeme, skypujeme, mailujeme, surfujeme po netu, uploadujeme a stahujeme aplikace, remastrujeme, esemeskujeme, chatujeme a blogujeme. Nemít písíčko nebo mobil může jen naprostý debil, bez tabletu a facebooku jste outsider. Kdo neví, co je instagram nebo twitter, jako by ani nebyl, stejně jako ten, kdo neumí stáhnout fotky z rajčete. Kolik účtů na sociálních sítích dnes máš, tolikrát jsi člověkem. Anebo kolik statusů denně na svůj profil umístíš. Dřív byl důležitý hlavně politický profil, dnes je hlavním životním cílem a největším challengem lidí udělat si při každém prdu selfie, best of pak vyvěsit na svou zeď na facebooku a získat tam co nejvíc lajků a smajlíků od svých followerů. Kdo není online a neumí jezdit na in-line bruslích, je nula, stejně jako ten, kdo nemá vlastní webovou stránku, nějakou tu křku nebo piercing. To je snad horší než být trash-youtuber, houmelesák, anorektik, fetišák nebo stalker. Anebo když někdo termíny hardware a software zamění za hardporno nebo softporno. I když občas to dnes splývá, protože to, co se dnes vidí v reklamních spotech a písničkových videoklipech, by bylo ještě nedávno možno považovat za porno... Kapsy máme plné simkaret, v hlavě piny od debetních a kreditních karet, protože platit cash je out. Jiný level je bezkontaktní platba či internetové bankovníctví. Současný slovník maglajs se netýká jen technologií, i v oblastech běžného života děláme věci, které kdybych vyprávěl svému dvacetiletému já, vůbec bych nechápal, o co go. Dnes například nekupujeme oblečení, ale outfity, nedbáme na vzhled, ale na look nebo image, nechodíme do obchodů, ale shopů, shopping center, outletů, second handů, hypermarketů, megastorů. Oblíbený je také tele-shopping a shopy na netu. Nechodíme na školení nebo do kursů, ale na workshopy, nejsme pracanti, ale workoholici, nejsme vyčerpaní, ale máme syndrom burn-out, nejsme váhavci, ale trpíme prokrastinací, umělci nemají dílny nebo výstavní ateliéry, ale showroomy. Jediní, kdo je nepotřebuje, jsou sprejeři, street artisti a outdooroví performeři, ti mají showroom všude open air. V televizi nás nebaví zpěváci a herci, ale showmani, megastar a celebrity z oblasti showbyznysu, one man show, stand up comedy reality show. Remaky jsou v žebříčcích sledovanosti number one. Papaláše nahradili VIPáci, o naše vlasy a zevnějšek se nestará kadeřník a kosmetička, ale stylistka a vízážista, kteří jedinou věc, co je in. Pokud je neuposlechnete, jste out. Pletová voda je taky out, lepší je micelární lotion, místo natírání kůže tělovým mlékem aplikujeme body milk. Klasické salóny krásy, kde jste se mohli nechat vylepšit, nahradila beauty centra, kde vás nevylepší, ale zcela předěla-

jí. Hitem je permanentní make-up, lifting, botox, ultrazvukové liposukce a galvanické žehličky na pleť, detox je spolehlivým evergreenem. Mění se i profesní složení společnosti. Dříve neznámí ajťáci nebo hackeři jsou dnes velmi početnou skupinou, stejně jako exekutoři či podomní obchodníci, zvaní šmejdí, kteří vás svými předraženými faký zcela vyfuckují. Klasického holiče nepotkáte – výše zmíněný vlasový stylisté je zcela převálcovali, maskéry nahradili make-up artisti. Poslíčky nahradili kurýři, popeláře technici v nakládání s odpadem, šlapky nahradily call girls. Ale užívá se i pojem sociální pracovníce, což je vůči těmto skutečným pracovnícím nespravedlivé, leč vtipné.

Novinkou jsou i kreativci, ožívají vědmy a kartárky, koučové a lektori čehokoliv. Sekretárky se změnilly v asistentky, ředitelé v manažery, vedoucí v lídry, hudební skupiny mají své frontmany, kteří se stávají pro tenagery novodobými bohy nebo spíš ikonami a idoly. Nedávno všichni vyhazovali VHS kazety, aby je nahradili cédéčky a ta posléze dývidýčky. A stahujeme je legálně či ilegálně, takže máme další současnou profesi – novodobé piráty. Kouříme cigarety light, colu pijeme taky light, dámské vložky jsou dokonce ultra light. Ultralighty jsou také letadélka, ale pozor, aby se to nepletlo, protože i menstruační vložky mají křídélka, takže čarodějnice už nepotřebují létat na koštěti. A dokonce jedna dáma řekla, že má na čarodějnickví živnostenský list. Než klasické manželství, žijeme single, většina matek otci svého dítěte neříká manžel, ale přítel či part-

ner, je tu i registrované partnerství. Žádný neverending love story, na to není čas. Existence bez handsfree je vyloučená, na hambáč a kapučíno chodíme do mekáčů, pizzerií a pubů, hlavně aby tam byla wi-fi free zone a non smoke area. Neodpočíváme, ale relaxujeme, nejlépe u low cost společnosti. Dovolenu kupujeme last minute nebo first minute a zásadně all inclusive, neradíme se, ale konzultujeme nejčastěji s tetičkou wiki-pedií nebo strýčkem googlem, nemáme znalosti a dovednosti, ale know-how, leč v době nezaměstnanosti je nám ale i to best know-how zcela na hov... Hlavní je mít správný životní feeling, neztratit self-control a mít všechno vytuněný, vymazlený, vychytaný a ošetřený. Na drink chodíme nejráději v době happy hours, abychom ušetřili money, místo inteligentní konverzace se sešlucovacími pak čumíme na displeje inteligentních phonů, a pokud už dojde na výměnu informací, tak maximálně o tom, jakou kdo má platformu a nejnovějšího androida, vyčenžujeme si flashky nebo UeSBéčka. Místo večírku pořádáme párty, kde posloucháme popík, haus, oldies, hip hop či rep, dýdžeové naše uši zásobují různými remaky. Do sebe pak na rautech ládujeme finger food, bagety, sendviče, tacos, burritos, hot dogy, churros, burgery, popcorn, cheescaky, pan-na cottu, pizzu. JSME SVĚTOVÍ.

Pozn.: Některé výrazy by bylo třeba přeložit. Proveďte někdo ze čtenářů překlad? Některé podobné výrazy občas slyšíme v televizi, ti, co je vyslovují, jsou prostě in. S anglickými výrazy v češtině jsme už hodně daleko. Ubráníme ji?

Karel Janiš

Osmyčky - kabaretní pohled na dějiny národa českého

Totální unféerii z dějin národa českého s kabaretním pohledem napsali pod názvem „Osmyčky“ spoluautoři Karel Cón, Petr Štěpán, Jan Šotovský a Stanislav Slovák pro prestižní Městské divadlo v Brně. Světová premiéra inscenace se odehrála na Činoherní scéně MdB 15. a 16. září 2018. Od vstupu Čechů na Říp (který se jistě musel odehrát v nějakém „osmičkovém“ roce) až po nejsoučasnější současnost putuje inscenace s komediantskou skupinou napříč českými dějinami.

Osmyčky jsou kabaretně laděná, rozmarná féerie s písněmi, která nasvěcuje české dějiny z nečekaného, hořkého i humorného pohledu. Tématem inscenace ovšem nejsou pouze léta jako 1108, 1278, 1348, 1648, 1848, 1918, 1948, 1968, ale i ty „osmičkové“ roky, v kterých se zdánlivě nestalo nic důležitého (*věděli jste, že roku 1888 byl založen Klub českých turistů?*). Našimi průvodci historií malého národa budou dva stálí soupeřníci českého národního osudu, „blaničtí rytíři naruby“, pánové antihrdinové Udavač a Zatykač, kteří – jak se postupně ukáže – stáli v pozadí většiny významných událostí v historii českého národa a neváhají svou pravdu hájit i před božím soudem.

Hudební skladatel a dirigent Karel Cón vymyslel hudební nastudování pro osm muzikantů a osm herců s deseti písňovými čísly známých melodií. Objeví se i citace z Nerudových Starých pověstí českých či ukázky jak se hrálo divadlo v 19. století. Kabaret švejkovsky kombinuje nekombinovatelné na scéně vytvořené z pivních sudů s vyobrazením hořícího Národního divadla v Praze s a nápisem slov Karla Havlíčka Borovského: Kdo má svůj národ rád, ten ho nešetří! Spoluautor Štěpán vysvětlil: „Zadání znělo - napsat něco ke vzniku republiky. Napsali jsme něco na oslavu národa s „nejlepšími“ vlastnostmi, které má. Vláda a řízení této země je parodie sama o sobě a nic dalšího se lépe už nedá parodovat. Ti, kteří sedí nahoře, to umějí zahrát lépe než herci a za několikrát násobně větší mzdu, než komedianti. Jsme zvědaví, jak to divák přijme...“

Za režijní pult Osmyček usedl jeden z autorské čtveřice **Stanislav Slovák**. V ústřední dvojici postav se objevili **Michal Isteník** (Čeněk Udačák) a čtvrtý z autorů **Petr Štěpán** (Marcel Zatykal). Jako představitelé velkého množství zbylých postav historických, symbolických i fiktivních pak vystupují **Radka Coufalová**, **Ladislav Kolář**, **Ondřej Halámek**, **Jiří Ressler**, **Jakub Uličník** a **Dušan Vitázek**.

(vž)

Co přináší divadelní a hudební scéna

Činohra v Mahenově divadle premiéruje (14. XII.) Mahenova Jánošíka. Hra je označena jako tragédie na motivy slovenské lidové pověsti. V roce 1910 premiérováné drama o pěti dějstvích o nedostudovaném knězi, který odchází s kamarádem do hor ke zbojníkům, s nimiž přepadávají a olupují pány. Je proti zabíjení, ale změní názor. Po dopadení je spolu se zbojníky odsouzen k smrti. Je mu nabídnuta milost, pokud pomůže vyvíčít vojsko nepravdivých jednotek - „janošíků“ proti Turkům, Jura Janošík odmítá. Tolik k syžetu, jenž nabízí režisérovi Martinu Františkovi řadu témat k rozvinutí. Ten v anotaci ke hře tvrdí: *„Idylický mýtus dnes postupně bledne pod tíhou zkušeností nacismu a komunistické diktatury. Ocitáme se pomalu v situaci, kdy se zas přestává věřit v člověka a čeká se na mesiáše. Jaký hrdina po tom všem může ještě přijít? Jaký sen o Jánošíkovi sníme? Vnímáme ho jako hrdinu, či jako obyčejného zloděje a zabijáka?“* Odvolává se dokonce na Fričův kultovní film z roku 1935, ověřený čs. filmovou cenou za rok 1936, cenou za Pečenkovu nejlepší fotografii, úspěchem na benátském Biennale. Je to jeden z mála československých filmů úspěšně prodaných na mezinárodním filmovém trhu. Vysvětlení je velmi jednoduché. Mahen předjímá latinoamerickou teologii osvobození - napřed nám dejte najíst a pak nás zajímá náboženská doktrína, jinak budeme proti vám bojovat. Papež Jan Pavel II. teologii osvobození a kněze gerilových jednotek odsoudil stejně, jako paradoxně odsoudil používání kondomu v době pandemie HIV. Postava Jánošíka přesně v duchu konzervatismu 2. ČSR je hodnocena jako lupič, stejně jako husité. Pomíjí se etický rozměr boje za náboženskou a osobní svobodu. Příkladem je sám Mahen. Po výsledku na gestapu volí sebevraždu stejně jako voják v nehájitelném postavení. Pro režiséra je to poslední představení ve funkci šéfa činohry.

Vracíme se k inscenaci **Hausopery** po zářijové premiéře jednoaktovky Poslední pólo z pera zpěváka a libretisty Josefa Škarky, skladatele Marko Ivanoviče, režiséra Petra Haška a dramaturga hudebního publicisty Borise Klepala - produkčního týmu spolku Hausopera. Opera site specific, t. j. opera šitá na míru místu. Účastnice olympijských her v Riu de Janeiru Alžběta Dufková a její tým akvabel se ukázal jako největší klad inscenace. Vytvářel snovou atmosféru vodních rusalek ozvláštněných světýlky miniaturních led žároveček. Slib z tiskové konference - zpěvák může plavat a současně zpívat, byl poněkud nadsazený, ale interpreti dostali svým rolím, byť spíše v pasivní pozici. Hudba byla sdělná a nástrojové obsazení - akordeon a bicí - bylo přiměřené prostoru. Rozšíření bicích o zábradlí kolem bazény bylo v očích diváka nápadité. Ve skutečnosti jde o trik, jímž se řídí akvabely při nástupech, což divák netušil. Představitelé hlavních rolí zapadli do operní licence. Konflikt v bazénu mezi protagonisty, kdy jeden byl habitem spíše zápasník sumó, byl našťáště něžně náznakový. Posluchač pochopil dějový milostný trojúhelník, ale ve zvukově rozostřeném prostoru bazény nerozuměl textu. Pro orientaci v dějové lince by se měl text promítat na čelo ochozu. Na závěr lze doporučit další vodní inscenace neb již Georg Friedrich Händel a jeho Vodní hudba.

Městské divadlo Brno reprizuje (9. 10. XI.) muzikál Big podle filmu Penny Marshalla Velký s hlavním hrdinou ztvárněným Tomem Hanksem. Jde o jednoho z nejlépe placených herců v dějinách filmu a za roli získal Zlatý glóbus. Muzikálová adaptace slavného filmu měla premiéru na Broadwayi v roce 1996, byla nominována na pět Cen Tony a zaznamenala téměř dvě stě repríz. Režie Petra Gazdika s jistotou uspokojí očekávání muzikálového publika.

Divadlo Husa na provázku premiéruje (23. XI.) Dostojevského Hráče. Jde o téma bezpochyby aktuální. Autor román napsal ve stavu nejvyšší nouze během dvaceti šesti dnů. Větitel mu hrozili vězením pro dlužníky a nakladatel za minimální cenu

skoupil jeho dlužní úpisy a vydíral ho. Dostojevskij ochutnal hráčskou vášeň ve Wiesbadenu, kde pobýval a hrál v letech 1862, 1863 a 1865. V dopise píše: *„Cestou jsem se asi na čtyři dny zdržel ve Wiesbadenu a samozřejmě jsem hrál ruletu. Neprohrál jsem, ale vyhrál, i když jsem nevyhrál tolik, kolik jsem chtěl, t. j. 100 000. Sází tam několik set hráčů, ale kromě dvou jsem nenašel nikoho, kdo umí hrát... znám tajemství, jak se dá nejen neprohrát, ale určitě vyhrát. Toto tajemství určitě znám.“* Tolik k autorovi a dnešku, kdy jedna desetina naší populace je v exekuci. Vzniká otázka kolik z nich se pokoušelo vyprostit z dluhové pasti hazardem.

HaDivadlo reprizuje (29. XI.) dramatizaci románu Andreje Platonova Čevengur. Jedná o autorovo vrcholné dílo, kritiku ruské revoluce. Proto se k inscenaci vracíme. Román vysvětluje příklon ruského negramotného venkova k revoluci jako eschatologickou náboženskou záležitost - očekávání konce světa. Může ho odvrátit jen příchod komunismu, který vyřeší všechny nemoci lidstva. Tolik zjednodušeně o díle a autorovi. Režiséru Janu Kačenovi se nepodařilo z náročné předlohy vytěžit dobový obraz. Ani pamětníci do nichž nalávali dějiny VŘSR a pak byli konfrontováni s dobovou realitou revolučního teroru, vzácně pronášenou šeptem emigranty - bílími Rusy, na jevišti bolševický převrat nepoznali. A co teprv současná mladá generace? Nelze než doporučit inscenátorům méně složitá kritická díla, zato více vyprávějící. Technokrat Alexandr Pobožij budoval v tundře železnici otrockou prací vězňů Gulagu a vydal svědectví v roce 1963 v útlé knize Mrtvá dráha. Byla lemována mělkými hroby. V permafrostu nelze hlouběji kopat. Mohli bychom uvést další, včetně románu Děti Arbatu Anatolije Rybakova z roku 1987, jeho pokračování Třicátý pátý a další roky, vydané 1991, kde Rybakov popisuje stalinský teror. Přes tragické zážitky byli Bílí Rusové, jež autor těchto řádků měl možnost poznat, vlastněti. V roce 1957 s hrdostí komentovali start Sputniku. Dnes je vysoce aktuální položit si na jevišti otázku z čeho pramení nacionální étos Rusů a jejich schopnost cokoliv přežít.

Mezinárodní operní a hudební festival Janáček Brno 2018 (17. XI. - 5. XII.), věnovaný 100. výročí vzniku Československé republiky, uvede nejen kompletní jevištní dílo Leoše Janáčka, ale i jeho skladby spojené se vznikem 1. ČSR. Za inspirací jeho nejhranější orchestrální skladby Sinfonietty, provedené (29. XI.) na festivalu Komorním orchestrem Janáčkovy opery za řízení Gabriely Tardonové, je autorův zážitek. Při návštěvě Písku v roce 1924 si Janáček vyslechl promenádní koncert v Palackého parku. Vystoupila Vojenská hudba 11. pěšího pluku Františka Palackého. Věřen své nápěvkové metodě si poznamenal její fanfáry do zápisníku s textem - *„sólový hráč neb skupina hráčů troubících pro větší účín při troubení povstávali a své nástroje, ozdobené vlajkami, zdvihali do výše.“* V roce 1926 začal skicovat fanfáry pro připravovaný VIII. Slet všesokolský v Praze. Náčrt se rozrostl v symfonickou skladbu. Vzhledem k inspiraci vojenskou hudbou ji nazval Vojenskou sinfoniettou. Premiéru měla na mimořádně úspěšném koncertu České filharmonie 26. června 1926, přenášeném rozhlasem, kde účinkovali i členové pražské posádkové hudby. V programu dostala omylem název Sletová, proti čemuž se temperamentní Janáček postavil. Zmatek kolem názvu ukončilo první tištěné vydání v roce 1927 v Universal Edition pod názvem Sinfonietta a inspirační zdroj - československá armáda - z názvu zmizela. Ve výčtu bychom mohli pokračovat dobovým pozadím Balady blanické, na festivalu provedené (4. XII.) Filharmonii Brno a Českým akademickým sborem za řízení Stefana Veselky na text Jaroslava Vrchlického. Janáček ji psal v roce 1919, kdy v lednu mladý československý stát bojoval s Poláky o Těšínsko a do srpna ohrožovala slovenskou hranici Maďarská republika rad. Místo výčtu dobových zajímavostí je lepší načerpat dobovou atmosféru z hudby návštěvou festivalu.

(Dokončení na straně 14)

(Pokračování ze strany 13)

Hudební fakulta JAMU uvádí (16. XI.) tradiční koncert studentů sesterské japonské vysoké hudební školy. Množství vystupujících studentů a bohatý program navozují vzpomínky našich pedagogů na plné japonské stadiony s tisíci malých houslistů hrajících unisono Dvořákovu Humoresku. Koncert pedagogů uvede (22. XI.) Kudláčkovovo trio s programem složeným ze skladeb Františka Kramáře Vítězslava Nováka a Bohuslava Martinů. Konečně vystupuje soubor špičkových interpretů pojmenovaný po zakladatelské osobnosti, primáři Moravského kvarteta. Na stěně jeho domku v Černých Polích visel vedle malířských děl meziválečné moderny první list kvartetu Listy důvěrné s Janáčkovou dedikací. Bohemian Lute Orchestra což je první český loutnový orchestr složený z členů České loutnové společnosti vystoupí (26. XI.) pod uměleckým vedoucím Janem Čizmářem s Jiřím Tichotou zakladatelem a uměleckým vedoucím skupiny Spirituál kvintet.

Kino Scala uvede (2. XII.) pilotní díl akčně komediálního seriálu Kaskadéři s.r.o. Těží humor z konfrontace obyčejného hrdiny s neobyčejným světem kaskadérů. Za seriálem stojí společnost Czech Stunts za kaskadéry. Je známa světovým rekordem – nejdéle hořící kaskadér letící ve vzduchu – 1,5 minuty. Není divu. Čeští kaskadéři jsou světovou špičkou a o nich seriál je. Epicture Lonely Production reprezentuje celou brněnskou filmařskou komunitu. Autoři Josef Choze Blažek a Adéla Hrivnáková i režisér Jiří Fabík udržují pojetí v ironické nadsázce. Mezi 100 aktéry včetně štábu a zázemí se objeví vedle kaskadérů i profesionální herci, např. Zdeněk Junák s kamennou bíle nalíčenou tvář v záporné roli. Na premiéře ve Scale bude i živá ohňová kaskadérská ukázka. Jak poznamenal jeden z kaskadérů – v historii Scaly možná poslední. Šlo samozřejmě o nadsázku.

Co přinášejí galerie a muzea

Vila Stiassní prezentuje do 16. XII. výstavu hlásící stejně jako všechny níže uvedené výstavy počátkům Československa. Na šestnácti panelech ukáže bohatství meziválečné architektury podle tematických okruhů, k vidění budou modely staveb a dobové publikace. Výstavu doplní doprovodný program. Tolik anotace výstavy. Teď k historickému pozadí. Architektura 1. ČSR po epizodách eklekticismu a lidových vzorech, viz Gruntovy rodinné domky na Heinrichově, se orientovala na nejnovější evropské proudy. V Brně roku 1925 přednášely zakladatelské osobnosti funkcionalismu jako Le Corbusier a Jacobus Oud, navíc soustavný teoretický vliv

vyvíjel původem Brňan Adolf Loos. Pro brněnské architekty byl osobní kontakt se zahraničím klíčový. Funkcionalisté realizovali v druhé polovině 20. a ve 30. letech veřejné i soukromé stavby a vytvářeli interiéry. Jedním z nich byl Jan Vaněk a jeho nábytkářské UP závody. Vyráběl prostorově variabilní nábytek pro malometrážní byty, 1. ČSR řešila bytovou krizi nižších vrstev, byl otcem pozdějšího sektorového nábytku, jímž se zařizovaly interiéry 1,2 milionu panelových bytů od 60. let. V době 1. ČSR přes řadu realizací nebyli architekti bohatí. Jindřich Kumpošt vlastní vilu na Barvičově dlouho pronajímal, než se do ní nastěhoval. Za vše dobové svědectví. Děd jednoho z autorů těchto řádků potkal ve 30. letech svého známého Jana Vaňka a ptal se jak se mu vede. Odpověď zněla: „Už je to lepší, ale raději to nikomu neříkej. Vrhli by se na mě věřitelé.“ Funkcionalistická budova UP závodů na Staňkově vybavená ve správné části budovy kubistickými okny, v Brně vzácnými, v minulých letech zmizela. Dnes tam stojí blok s desetimilionovými byty jako řešení bytové krize, vzniklé za uplynulých 30 let. Recept na sociální problémy můžeme dnes vidět jen na fotografiích z doby 1. ČSR na podobných výstavách.

Technické muzeum Brno uvádí od října jako součást projektu ke 100. letům republiky výstavu nazvanou Průmysl na Moravě 1918 s podtitulem Nejvýznamnější podniky a osobnosti moravského průmyslu na přelomu monarchie a republiky. Předvádí dramatické události prvních tří dekád 20. století v Evropě, jež ovlivnily podobu a stav průmyslu na Moravě. Pak následuje výčet zaměření průmyslu, firem i osobností majitelů a autorů inovací. Za vše jeden příběh. Diamantové výročí vlády královny Viktorie se oslavovalo 26. června 1897 námořní přehlídkou britského válečného loďstva ve Spitheadu. Nad britskou říší slunce nezapadalo a toto měla být demonstrace její síly. Před princem z Walesu, lordy admirality, zahraničními hodnostáři a pozorovateli se mezi proplouvajícími pancéřovými kolosy objevila malá lodička. Klička mezi nimi tehdy nedostižnou rychlostí 34 uzlů. Unikla i nejrychlejším torpédoborcům, pronásledujícím ji 29 uzlů. Před celým světem demonstrovala nebezpečnou inovaci. Flotila člunů vyzbrojených torpédy smete z hladiny největší světovou námořní velmoc. Inženýr Charles Parsons do této chvíle marně nabízel svou parní turbínu britskému válečnému loďstvu, neb vojáci se vždy připravují na minulou válku. A pointa? České země se označovaly jako Dílna Rakouska-Uherska, což platilo i pro Brno. Zástupci První brněnské stro-

jírny podepsali 20. srpna 1901 s Parsonsem licenční smlouvu. Vznikla tak Rakouská paroturbínová společnost, vyrábějící turbíny pro Rakousko-Uhersko a Balkán. Tolik jeden z příběhů. Ostatní uvidíte na výstavě.

Moravská Galerie v Místodržitelském paláci prezentuje od října výstavu věnovanou Josefu Šímovi. Mapuje ranou Šímovu tvorbu od počátků do poloviny třicátých let. Poprvé bude představena u nás málo známá kapitola českého avantgardního umění v zahraničí - Šímovo působení v surrealistické pařížské skupině Le Grand Jeu - Vysoká hra. Tolik anotace výstavy. Nutno dodat, že pro rodáka z Jaroměře bylo Brno téměř domovem. Učil zde kreslení jeho otec architekt, žák Ženíškův. Během putování po středních školách učil Františka Kupku, Otakara Španiela, Bohumila Kubištu, Vincence Beneše nebo Jana Zrzavého. V Brně, kde působil nejdéle, se pohybovali otec pedagog i syn malíř ve společnosti Leoše Janáčka, Dušana Jurkoviče, Joži Úprky a Jiřího Mahena. Josef Šíma studuje na pražské Umprum, na Akademii u Jana Preislera a na VUT v Brně. Po návratu z války je roku 1919 jednatelem brněnského Klubu výtvarných umělců Aleš, 1920 je asistentem technického kreslení na VUT v Brně a zakládá skupinu Devětsil. Téhož roku odchází do Francie. Odtud přispívá do Lidových novin. Příklon k surrealismu lze vysvětlit jeho válečným psychickým traumatem. Z těch fyzických stačí výčet - 1915 průstřel nohy, 1916 akutní zánět ledvin. Jeden z prvních sběratelů Šímovy malířského díla Jiří Mahen měl ve své pracovně Šímovu kresbu. Je dodnes k vidění v Mahenově domku spravovaném Mahenovou knihovnou. S kresbou souvisí historka, jak se živila meziválečná česká avantgarda v Paříži. Popíjením velmi levného lehkého francouzského vína! Za tři zálohované lahve vína, servírovaného k jídlu v bistru, byla čtvrtá láhev zdarma a po celou dobu konzumace vína bylo k dispozici neomezené množství francouzského bílého pšeničného chleba, baget.

Dům umění do listopadu vystavuje v retrospektivě dílo kreslíře Jana Steklíka. Od roku 1963 působil Jan Steklík spolu s Karlem Neprašem jako ředitel pražské uměleckého uskupení Křižovnické školy čistého humoru bez vtípu. Méně je známo - dlouhá léta patřil k okruhu brněnského konceptuálního společenství okolo Jiřího Valocha. Humor v rovině absurdity dodával jeho tvorbě schopnost komunikovat s širokým publikem. Tolik anotace výstavy a pamětník má možnost zavzpomínat.

/V-zh/

BRNĚNSKÉ ARBORETUM SLAVÍ 80 LET

Botanická zahrada a arboretum Mendelovy univerzity v Brně slaví osmdesáté výročí od svého vzniku. Rozloha areálu, který v roce 1938 založili odborníci Lesnické fakulty jako sbírku dřevin, se od té doby více než zdesetinásobila. Celek má asi 11 hektarů. Tvoří vedle blízkého parku Lužánky jednu z největších souvislých zelených ploch v Brně. Zahradníci se ji snaží udržovat v kondici i navzdory brněnskému klimatu a letním vedrům.

Původní sbírka dřevin vznikla stranou univerzitního kampusu v roce 1938 pro potřebu výuky lesních inženýrů. Profesor Augustin Bayer tehdy osázel různými exotickými dřevinami plochu o rozloze přibližně jednoho hektaru. Řada z těchto stromů v arboretu dodnes roste, jiné už musely být nahrazeny novou výsadbou. V 60. letech minulého století arboretum doplnila botanická zahrada.

Letos opět troje bartolomějské hody v Brně

Také v Brně si dodnes zachovávají výjimečné postavení mezi výročními obyčejí a slavnostmi tradiční hody. Zájem o udržování tradic naší lidové kultury, o jejich využívání a včleňování do současného společenského a kulturního života neutuchá. S živou tradicí se lze setkávat ve většině brněnských městských částí. Bartolomějské hody, které připadly na poslední srpnový víkend, měly v Ivanovicích, Žebětíně a Holáskách.

Hody jsou stále integrujícím prvkem, spojujícím všechny generace na venkově i ve městech. Jejich životnost pramení z veřejného zájmu o tuto lidovou slavnost, která se stává záležitostí reprezentativní – se stavěním opentlených májek před obydlími stárek, s hudbou, tancem, poutavou podívanou na krásné kroje a bohatým pohoštěním. Přispívají tak k upevňování vztahů rodáků a starousedlíků s novými sousedy.

Pro ivanovickou starostku Janu Bohuňovskou jsou hody srdeční záležitostí už od mládí díky jejímu tatínkovi, starostovi židlochovického Sokola, kde býval jejich organizátorem. Když se v roce 2006 stala starostkou Ivanovic, nebyly ji cizí zvyky a povinnosti, které pro ni vyplynuly v souvislosti s hody. Po čtyři roky pak slavnostně udělovala hodové právo prvním stárkům a dbala na dodržování všeho, co hodová tradice vyžaduje. Následovala léta 2011 až 2014, kdy byla náměstkyní brněnského primátora, ale na jejím vztahu k ivanovickým bartolomějským hodům se nic nezměnilo. Pomáhala jak mohla. Ivanovickou starostkou se stala opět v roce 2014 na podzim. A tak je to opět ona, kdo v této městské části uděluje hodové právo, kdo se zastupiteli a pracovníky ivanovické radnice se stará i o podporu hodů od sponzorů.

Novinkou ivanovických hodů byly v roce 2014 krojované děti. Jejich vystoupení byla úspěšná. Pod obětavým vedením učitelkou Zuzanou Maškovou nacvičily ještě náročnější tanečky včetně kratší verze československé besedy. Učily se texty písní z Čech, Moravy, Slezska i Slovenska. Letos převzal vedení nácviku šestnácti dětí ve věku od tří do šesti let Ing. Jiří Ansorge. Pochvaluje si, že zájem o tancování je velký, hlavně mezi děvčátky.

Program letošních bartolomějských hodů začal v sobotu 25. srpna v poledne krojovaným průvodem Ivanovicemi s dechovou hudbou Stříbrňankou. V 18:00 děti zatančily československou besedu, v 18:45 se představili mistři republiky v tančení české polky Julinka Thomisová a David Kazda, v 19:30 starostka udělila hodové právo, ve 20:00 po československé besedě ivanovické krojované chasy následovaly hodová taneční zábava s dechovou Stříbrňankou, losování tomboly a půlnoční překvapení.

Nedělní program začal slavnostní hodovou mší za doprovodu Sboru věčně mladých z Řečovic, odpoledne vystupovala cimbalová muzika Fěrtůšek z Kuřimi a znovu se představily ivanovické krojované děti a také Julinka Thomisová a David Kazda.

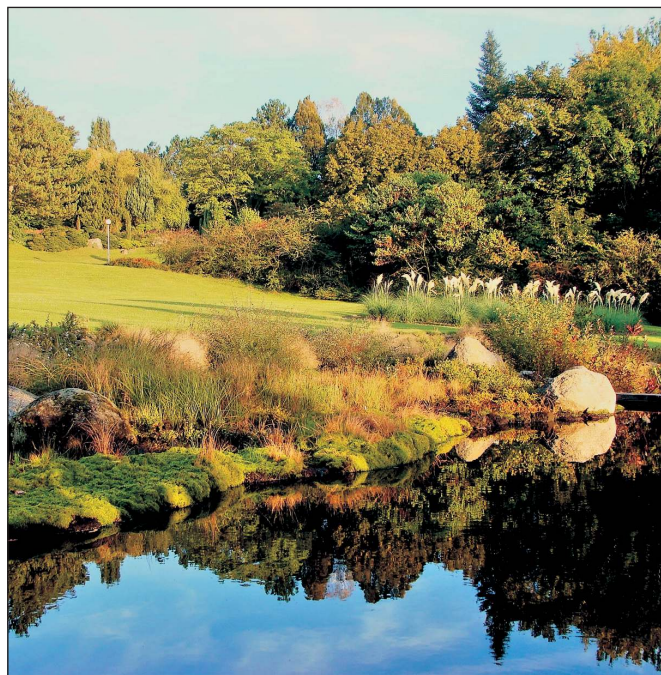
Bohumil Hlaváček

Sbírky botanické zahrady a arboreta dnes zahrnují na 4000 druhů orchidejí, 300 tillandsií, 2000 trvalek, 350 velkokvětých kosatců, 500 skalniček a 4000 druhů dřevin. K nejstarším stromům patří buky. „Zajímavou dřevinou je také *Davidia involucrata*, Němci tomuto stromu říkají *Taubenbaum*, tedy holubí strom. Když kvete, tak to vypadá, jako kdyby na něm seděli holubi s roztaženými křídly. Tento strom pochází z Asie. Máme tu hodně podobných šperků, ale na omezeném místě, například *Sequoiadendron giganteum*. Při sázení tohoto stromu před více než 40 lety bylo nutné na místo dát množství rašeliny. Dnes má obvod kmene 2,5 metru a je to nejvyšší strom široko daleko. Obecně jde o největší a jedny z nejstarších stromů na světě vůbec,“ uvedl Otruba. Botanická zahrada nabízí i masožravé rostliny, nebo zajímavá zákoutí. Jedním z nich je takzvaný závrt, který má po vzoru krásných útvarů odlišné mikroklima a jsou v něm vysokohorské druhy rostlin.

Celoroční návštěvnost Botanické zahrady a arboreta činí při individuálním vstupu asi 10 000 osob z ČR i zahraničí. Průvodcovské služby využilo v loňském roce mnoho skupin. Pro veřejnost chystají botanici dvě velké výstavy ročně. Jarní Iris, zahrnující kosatce, a pak Barvy podzimu. K tomu se jednou za pět let přidává výstava orchidejí. Letošní podzimní výstavu opět zpestřili tropičtí motýli, kteří létali v orchidejovém skleníku.

(vž)

Zeleň v arboretu, foto Tibor Dávid

Konzervatoř dostane nový koncertní sál

Konzervatoř v Brně už mnoho let potřebuje nový kvalitní koncertní sál. Nyní se dočkala rozhodnutí radních Jihomoravského kraje, kteří schválili poskytnutí bezmála 40 milionů Kč (bez DPH) na novostavbu sálu pro koncertování konzervatoristů a jiná využití.

Z toho 10 milionů Kč dostane škola letos. Nový sál i s hygienickým zařízením má být hotov příští rok na místě sálu starého. Ten bude zbourán a uvolní místo novostavbě. Prostor bude rozdělen na zvýšené pódium a stupňovitě uspořádanou část se sedadly pro posluchače. V prostoru pod stupňovitým hledištěm bude šatna pro návštěvníky. Kapacita sálu se zvětší z dosavadních 170 na 220 míst. Poslouží i pro potřeby jiných vzdělávacích institucí.

(vž)

Naši listopadoví jubilanti

V předposledním měsíci roku oslaví své kulaté i nekulaté, více i méně významné narozeniny následující členky a členové naší MěO:

Božena ROŽCOVÁ, Miloslav UHLÍŘ, Marie VYHNALÍKOVÁ, Tibor DÁVID, Leoš ZÁBRŠ, Anna FORMÁNKOVÁ, Josef KOCMAN, Marie CIGÁNKOVÁ, Anna MARŠÁLKOVÁ, PaedDr. Anna ŠTOFANOVÁ, Ing. Františka STRÍŽOVÁ, Vlasta MIKŠÍČKOVÁ, František BRŮŽEK, Marta PAWLASOVÁ, Jitka VESELÁ, Zdeňka HORNÁKOVÁ, Emil PETRŽELA, Jaroslav KOPECKÝ, Karel KOPEČEK, JUDr. Milada VÁŇOVÁ, Nina JAHODOVÁ, Emil SVA-TOŠ, Iva KRIŠOVÁ, Karla MOUCHOVÁ.

Všem našim oslavencům děkujeme za obětavou práci pro stranu i sociálně spravedlivou společnost, posíláme gratulaci a do dalších let života přejeme pevné zdraví a mnoho spokojenosti!

ZO (MO) KSČM, LKŽ Dobromysl a redakce ECHO.

did

★ ŠLI PŘED NÁMI

Oldřich Blažek

– 115. výročí narození

Narodil se 10. listopadu 1903 ve Vavřinci v oblasti Moravského krasu v rodině stolaře. Oldřich i další čtyři sourozenci získali středoškolské vzdělání, i když rodina potřebných finančních prostředků neměla nazbyt.

Po ukončení učitelského ústavu působil jako učitel a aktivní účastník veřejného života v Březové nad Svitavou, v Miroslavi u Moravského Krumlova, v Kunštátu, ve Svitávce, v Kněnicích, v Rájci nad Svitavou. Školské úřady s ním měnily místa jeho působení, poněvadž věděly o jeho aktivním působení v KSČ, v dělnické tělovýchově, v Levé frontě, včetně psaní do tiskovin uvedených organizací.

V dubnu 1939 se Blažek stal za KSČ členem ilegálního Zemského národního výboru pro Moravu, koordinujícího orgánu odboje.

20. listopadu 1939 byl zatčen, vězněn na Špilberku, v Kounicových kolejích a ve Vratislavi. 12. listopadu 1942 skončil život propagátora lepšího života lidí práce a záníceného bojovníka proti fašismu v berlínském vězení Plötzensee.

Karel Janiš

Žijí v naší paměti

Od 4. listopadu 1998 soudruh **Václav Stodůlka**, člen ZO KSČM 2202. Vyučil se kotlářem a přes 50 let poctivě pracoval v 1. brněnské strojírně, naposledy jako vedoucí montér. Jezdil na montáže nejen po Československu, ale i do zahraničí, byl v 9 zemích. O dění u nás i ve světě měl zájem, i když byl v důchodu. Proto byl aktivní na diskusních čtvrtcích, na kterých vystoupili představitelé zastupitelských úřadů v Československu, např. z Čínské lidové republiky nebo z KLDK. Vzpomněl na svou práci v těchto zemích a zajímal se o vývoj v těchto republikách. Často zastupoval ZO KSČM ve volební komisi. V naší paměti žije soudruh Stodůlka jako čestný zastánce lepšího života pracujících, jako dobrý člověk.

V naší paměti žijí i další soudruzi, kteří opustili svět v listopadu 1998, tajemník MěV KSČ a předseda ObNV Brno IV. **Miroslav Lengál** a **Josef Hruška**, pracovník OV KSČ Brno-venkov, družstevnictví Jednota a vedoucí školícího a rekreačního střediska JmKV KSČ na Brněnské přehradě.

Karel Janiš

Brněnští komunisté vysadili ke 100. výročí vzniku čs. republiky slovanskou lípu

Slovanskou lípu srdčitou s označením *Lípa svobody* vysadili 28. října 2018, tedy v den 100. výročí založení Československé republiky, brněnští komunisté v parku ve vnitrobloku v Zahradnické ulici na Starém Brně.

Tedy na území nejstarší části tohoto tisíciletého města s někdejší prvním brněnským hradem nedaleko brodu přes řeku Svatku.

Po výsadbě pokračovali v akci kulturním pásmem na MěV KSČM v Křenové ulici 67. A to například četbou z dobových dokumentů o činnosti československých legií v Rusku. Nebo debatou o odkazu a dopadu tohoto dění před 100 roky na současný způsob života a na naši budoucnost.

Text a foto

Václav ŽALUD

Informovanost o poskytovatelích sociálních služeb

Na internetové adrese <http://socialnisluzby.kr-jihomoravsky.cz/> získá veřejnost od 1. října 2018 podrobný Elektronický katalog poskytovatelů sociálních služeb na území Jihomoravského kraje.

„Ve společnosti je stále patrná nedostatečná informovanost o sociálních službách. Lidé mnohdy nevědí, co jsou to sociální služby, co je jejich obsahem a s čím mu mohou být nápomocny. Odbor sociálních věcí našeho kraje dále reflektuje ze stran obcí, poskytovatelů i osob, hledajících pomoc ve své životní situaci, požadavek na přehledný a aktuální seznam poskytovaných a dostupných sociálních služeb,“ řekl náměstek hejtmana **Marek Šlapal**.

Elektronický katalog obsahuje aktuální informace o celkové nabídce sociálních služeb poskytovaných na jihu Moravy. Každá služba je stručně charakterizována, přiložena je její adresa a odkaz na vlastní webové stránky. Pro přehlednost je služba vyobrazena na mapě Jihomoravského kraje. Katalog nabízí způsoby vyhledávání služby skrze životní situace, jako potřebuji pomoc s péčí o sebe, někoho blízkého, nebo klíčová slova např. drogy, duševní onemocnění nebo Alzheimerova choroba. Možné je také vyhledávat geograficky, dle okresu či obce.

Katalog je určen odborné i laické veřejnosti, také obcím, zadavatelům, poskytovatelům a uživatelům sociálních služeb i lékařům, kteří představují důležitý článek ve zprostředkování informací o možnostech sociálních služeb.

(vž)